

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับการศึกษาและการเรียนรู้จะเห็นว่า ความรู้ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์จริง จะต้องเป็นความรู้ที่สามารถปฏิบัติได้ และที่สำคัญความรู้ที่สามารถปฏิบัติได้นี้ ต้องเกิดขึ้นจาก "ลงมือกระทำ" ด้วยตนเองเท่านั้น ถ้าจะกล่าวให้ชัดเจนอาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องหนึ่งจะต้องมีความรู้ถึงขั้นที่ตนเองสามารถปฏิบัติด้วยตนเองให้ปรากฏผลสำเร็จเพื่อเป็นการพิสูจน์ถึงการมีความรู้จริงในเรื่องนั้นแก่บุคคลอื่น เมื่อมีความรู้ถึงขั้นนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชกระแสว่าบุคคลนั้นจะได้รับการยอมรับอย่างแท้จริงจากผู้อื่นว่ามีความรู้จริงอีกทั้งจะเป็นความรู้ที่บุคคลอื่นจะเรียนรู้และปฏิบัติตามอย่างมีศรัทธา ความรู้ตามความหมายนี้ต่างจากความรู้เชิงทฤษฎีที่กล่าวถึงกันโดยทั่วไปตามแนวพระราชดำรินี้ไม่ได้ หมายความว่าความรู้เชิงทฤษฎีไม่มีความสำคัญ แต่พระองค์ทรงชี้ว่าทฤษฎีเพียงประการเดียวไม่เพียงพอต่อการศึกษา แต่การศึกษาจะต้องมุ่งสู่การนำทฤษฎี ไปสู่การปฏิบัติให้สำเร็จด้วย จึงจะถือได้ว่าเป็นการศึกษาที่ครบสมบูรณ์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ "การศึกษา" หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงาม ของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุน ให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

"คณาจารย์" หมายความว่า บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอน และการวิจัยในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาของรัฐและเอกชน หมวด ๔ แนวการจัดการศึกษา มาตรา ๒๒ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาไทยหลายท่านที่ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน เช่น รุ่ง แก้วแดง(2540: 140-147)ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปบทบาทหน้าที่ของครูยุคใหม่ ครูควรให้การเรียนเป็นสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และเอาใจใส่ต่อผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งครูจะต้องทำตัวเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียนด้วย ครูจะมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้ และนำเสนอกระบวนการสอน 10 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย 1) การศึกษารวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) การวิเคราะห์เพื่อค้นหาศักยภาพของผู้เรียน 3) การร่วมกับผู้เรียนในการสร้างวิสัยทัศน์ 4) การรวมวางแผนการเรียน 5) การแนะนำช่วยเหลือเรื่องการเรียน 6) การสรรหาสื่อและ

อุปกรณ์ 7) การให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง 8) การเสริมพลังและการสร้างกำลังใจ 9) การร่วมการประเมิน 10) การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนใน สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ(การบัญชี)ชั้นปีที่4 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ที่กำลังจะออกฝึกงานตามสถานประกอบการในภาคการศึกษาที่2/2552 ประกอบกับตัวผู้ศึกษาซึ่งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่านักศึกษาจำนวนมากมีความรู้ในทฤษฎีแต่ขาดการเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติ และไม่สามารถมองเห็นภาพระบบการทำงานในวิชาชีพของตนเองได้ จึงต้องรีบดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คือ 1) เพื่อผลิตบัณฑิตด้านบริหารธุรกิจให้มีความรู้ ความสามารถในการบริหารธุรกิจระดับวิชาชีพ และนำไปประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี 2) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางในวิชาชีพ เช่น ด้านการจัดการทั่วไป การตลาด การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี การเงินและการธนาคาร คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ธุรกิจระหว่างประเทศ และธุรกิจบริการ สามารถประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ 3) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีเจตคติที่ดี และทักษะที่เพียงพอที่จะดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม 4) เพื่อผลิตบัณฑิตที่สนองความต้องการของตลาดแรงงานและสอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดและหลักในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างยั่งยืนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งมีหลายวิธีด้วยกัน โดยเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนเสริมหลักสูตรโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง จัดทำเอกสารรายการคำที่ใช้ในธุรกิจจริง โดยให้นักศึกษาจัดทำงบการเงินและรายงานภาษีที่ต้องนำส่งกรมสรรพากร เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างสถานการณ์จำลอง คือการจัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้แก่เด็กเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ตรง เด็กจะได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ รู้จักการวางแผนในการทำงาน ฝึกการคิดวิเคราะห์ และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีความคาดหวังว่าการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนนั้นจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาไปในทางที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังการได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเรื่อง การเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี ของนักศึกษาสาขาการบริหารธุรกิจ(วิชาเอกการบัญชี) ภาคปกติ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ชั้นปีที่4 ปีการศึกษา 1/2552

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเรื่อง การเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี ในปีการศึกษา 2552 ภาคที่1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ

วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

ตัวแปรตาม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง เรื่องการเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี (วิชาเอกการบัญชี) ชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครวิทยาการในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 60 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่เรียนสาขาการบัญชี (การบัญชี) ปีที่ 4 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครวิทยาการในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ ทำการเลือกผู้เรียนมา 1 ห้องตามจำนวนที่ใช้ในการทดลองและได้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 หมู่ที่ 1 จำนวน 27 คน

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องการจัดทำรายงานภาษีหัก ฌ ที่ง่าย และการจัดทำรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้ผู้เรียนได้เข้าไปเรียนรู้อยู่ในสถานการณ์ที่สร้างขึ้นมา ซึ่งในสถานการณ์นั้นจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งสภาพแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์ โดยเริ่มจากขั้นเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะได้กำหนดบทบาท ข้อมูล และกติกาไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ รวมทั้งการกำหนดไหวพริบในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ จากสภาพการณ์ที่เผชิญอยู่ ให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการจัดทำรายงานภาษีหัก ฌ ที่ง่าย และการจัดทำรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม และเกิดความเข้าใจอันดี ในขั้นนี้ผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก และควบคุมการทำกิจกรรมให้กับผู้เรียน ในขั้นตอนสุดท้ายคือ ขั้นการอภิปราย หรือขั้นให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้สอนเป็นผู้ทำหน้าที่อภิปรายและประเมินผลการทำกิจกรรมของผู้เรียน

หน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี หมายถึง งานที่ผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชีต้องจัดทำประจำวัน ประจำเดือน ได้แก่ จัดทำรายงานภาษีที่ต้องนำส่งกรมสรรพากร จัดทำงบการเงินเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงิน การเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

เป็นอยู่ตรงกับความเป็นจริงและเป็นไปตามมาตรฐานบัญชีโดยมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน

รายงานภาษีที่ต้องนำส่งกรมสรรพากร หมายถึง รายงานภาษีซื้อ รายงานภาษีขาย การยื่นแบบภาษีมูลค่าเพิ่ม การยื่นแบบภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย(ภ.ง.ด. 1,3 และ53)

ความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ มาใช้ในการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ การไม่เข้าใจบทเรียน ไม่สามารถนำความรู้จากทฤษฎีมาบูรณาการกับการทำงานจริง โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นระบุปัญหา หมายถึง ให้นักศึกษาสามารถระบุขอบเขตของปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้

ขั้นวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา หมายถึง การที่นักศึกษาสามารถระบุสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้

ขั้นเสนอวิธีการแก้ปัญหา หมายถึง การที่นักศึกษาสามารถคิดหาวิธีแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับสาเหตุของปัญหาได้

ขั้นตรวจสอบผล หมายถึง การที่นักศึกษาสามารถอธิบายถึงผลที่เกิดขึ้นหลังจากที่ใช้วิธีการแก้ปัญหาได้ว่าผลจะเป็นอย่างไร

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการทำแบบทดสอบระหว่างก่อนและหลังเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นแบบทดสอบกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัดเป็น 5 ด้าน คือ ด้านความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้วิเคราะห์และการประเมินค่าของนักศึกษาที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยใช้สถานการณ์จำลอง เรื่องการเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสาขาการบริหารธุรกิจ(การบัญชี)หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักศึกษาสาขาการบริหารธุรกิจ (วิชาเอกการบัญชี)หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครสามารถเพิ่มพูนองค์ความรู้และมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้น

2. นักศึกษาได้เตรียมความพร้อมและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตนเองก่อนออกไปฝึกประสบการณ์จริงตามสถานประกอบการ และเป็นประโยชน์ต่อสถานประกอบการที่รับนักศึกษา ที่มีความพร้อมทางด้านความรู้และปฏิบัติงานได้ทันที

3. เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงหลักสูตรของอาจารย์ประจำหลักสูตรและสามารถผลิตบัณฑิตตรงตามที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ที่ดี วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย การบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม หลักการ/ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้แบ่งเนื้อหาของเอกสารและงานวิจัยออกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. บทบาทของครูในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ที่ดี
2. วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)
3. ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย การบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม
4. หลักการ/ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของครูในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ที่ดี

เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข การที่ครูจะจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ถึงพร้อมซึ่งความเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะทำความรู้จักและเข้าใจลูกศิษย์ของครูบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า (ชุตินา พงศ์วินทร์ และจรินทร์ วินทะไชย์, 2549)

1. ทุกคนแตกต่างกัน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความรู้ เชื้อชาติ ปัญหา ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ฯลฯ ถ้าแต่ละคนได้ใช้ธรรมชาติที่มีมาอย่างเหมาะสม ย่อมประสบความสำเร็จ และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม
2. ทุกคนมีคุณค่า มีความสำคัญ ต้องได้รับการดูแล ช่วยเหลือพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน
4. ทุกคนมีศักดิ์ศรี มีความสามารถที่จะคลี่คลายปัญหาของตนเองได้ แม้ในบางครั้งอาจต้องการความช่วยเหลือ
5. พฤติกรรมที่เกิดย่อมมีสาเหตุ ซึ่งอาจมาจากสาเหตุเดียวหรือหลายสาเหตุก็ได้ และพฤติกรรมเดียวกันไม่จำเป็นต้องมาจากสาเหตุเหมือน ๆ กัน

นอกจากนี้ ผู้เรียนแต่ละคนจะมีจุดเด่น จุดด้อย หรือจุดที่พึงระวังแตกต่างกัน ได้แก่

1. ผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูไม่ได้เหมาะกับผู้เรียนทุกคน
2. ผู้เรียนมีความถนัดในการใช้ประสาทรับรู้ต่างกัน (ฟัง พุด เห็น ปฏิบัติ) ในการเรียนรู้หาก

ผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสรับรู้มากกว่า 1 อย่าง และสมองส่วนต่าง ๆ ทำงานร่วมกันได้ดี จะมีผลให้ผู้เรียนจดจำข้อมูลได้รวดเร็วและระลึกได้ง่าย

3. ผู้เรียนมีสไตล์การเรียนรู้หรือลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนของครูต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย ไม่ละเลยผู้เรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น นอกจากให้ความรู้เชิงทฤษฎี เนื้อหา สาร และให้ฝึกคิดวิเคราะห์แล้ว ครูอาจให้ผู้เรียนฝึกแก้ปัญหาเป็นขั้นตอนมีโอกาทำงานเป็นกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี นำเสนอผลงานตามที่คุณเรียนได้สร้างสรรค์ได้ การเรียนรู้ที่ดีเริ่มต้นจากผู้เรียน

ครูควรจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งพัฒนาการและความพร้อมด้านร่างกาย ความสนใจลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ตลอดจนการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่ง ดร. โกวิท ประवालพฤษย์ (2547) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญ 10 ประการที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี สรุปได้ดังนี้

1. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อสิ่งที่จะเรียนมีความหมายต่อเขา การเรียนรู้ที่ดีเป็นเรื่องที่จะต้องตรงกับความสนใจและความจำเป็นของผู้เรียน การเรียนรู้ในสิ่งที่ใกล้ตัวและสัมพันธ์กับชีวิตจริง มีในชีวิตจริงนำไปใช้ได้จริง การกระตุ้นเพื่อสร้างความตระหนักให้แก่ผู้เรียนสามารถใช้ปัญหาที่นักเรียนเห็นทุก ๆ วัน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงปัจจุบัน หรือปัญหาในชีวิตที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้มาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียน

2. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ได้ดีเมื่อสิ่งที่จะเรียนมีความท้าทายและสามารถบรรลุได้ ระดับความยากของงาน ระดับจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นสิ่งที่ใช้กำหนดเป้าหมาย ถ้าผู้เรียนเห็นว่าสิ่งที่เรียนรู้ง่ายเกินไปหรือยากเกินไป ผู้เรียนก็จะไม่สนใจเรียน ไม่ลงมือเรียน ดังนั้น การจัดสิ่งที่เรียนจะต้องคำนึงถึงพื้นฐานเดิมของผู้เรียน จะต้องไม่ยากไม่ง่ายเกินไป และผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิมมาถ่ายทอดได้ และเนื่องจากผู้เรียนมีระดับพื้นฐานเดิมต่างกัน การกำหนดสิ่งที่เรียนจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างพื้นฐานเดิมของแต่ละคนด้วย

3. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อสิ่งที่จะเรียนนั้นสอดคล้องกับระดับพัฒนาการของเขา ผู้เรียนที่มีอายุต่างกัน มีความสามารถต่าง ๆ กันย่อมเกิดการเรียนรู้ได้ต่างกัน ผู้สอนจึงจำเป็นต้องรู้ระดับการพัฒนาหรือเส้นพัฒนาของผู้เรียนเพื่อจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากผู้เรียนเสมอ ถ้าครูไม่รู้เส้นพัฒนา ก็คงจะเลือกงานเลือกสิ่งที่เรียนได้ไม่ตรงกับความสามารถของผู้เรียน เรื่องนี้ครูมักจะรอให้นักเรียนเกิดความพร้อม แท้จริงแล้วความพร้อมนี้ครูสามารถจัดกิจกรรมเพิ่มเติมให้เกิดความพร้อมได้ ครูจึงไม่ควรใช้วิธีรอ แต่จะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนพร้อมแต่การเรียนเสมอ

4. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อผู้เรียนเป็นผู้เลือกกำหนดวางแผนและตัดสินใจเอง การให้ผู้เรียนตัดสินใจเองนี้ครูต้องมีวิธีการให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกเรียน หรือให้เขาเป็นคนเลือกว่าจะเรียนโดยวิธีใด ครูต้องมีวิธีการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนเลือกในสิ่งที่ดีเสมอ การให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกนี้เป็นวิธีการตอบสนองภาพของตัวผู้เรียนมนุษย์ชอบเป็นใหญ่ชอบเป็นนาย การเรียนใดก็ตามที่ผู้เรียนเป็นนาย เขา

รู้สึกสำคัญ เขาก็อยากทำ การเรียนใดก็ตามให้ผู้เรียนเป็นบ่าว เขาก็รู้สึกไม่อยากเรียน เราจึงต้องให้ผู้เรียนทุกคนเป็นนายในสภาพการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยให้เขาได้ตัดสินใจ แต่ครูต้องมีกลเม็ด กลวิธีให้เขาตัดสินใจไปในทางที่ดีเสมอ

5. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเขาเป็นผู้สร้างความรู้เอง ในการเรียนรู้ต่าง ๆ ถ้าผู้เรียนเพียงแต่รับฟังไม่ลงมือทำงานใด ๆ เลย เขาก็จะเรียนรู้ได้น้อย การเรียนรู้ที่รับฟังจากผู้อื่นมาย่อมมีความสามารถน้อยเหมือนผู้เรียนเป็นผู้ดูละคร แต่ถ้าผู้เรียนเป็นผู้แสดงละครเองก็จะเข้าใจถึงบทบาทและรูปร่างที่เป็นผู้ทำและผู้ถูกกระทำ การสร้างความรู้ได้เองก็คือ การที่ผู้เรียนเดินไปถึงคำตอบท้ายสุดด้วยตัวเอง

6. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเขาได้ฝึกฝนเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียน วิธีการแสวงหาความรู้ วิธีการคิดเป็นขั้นตอน ในการทำงานที่ผู้เรียนจำเป็นต้องฝึกฝนตอนการทำงานแต่ละขั้นตอน วิธีการที่จะได้มาซึ่งคำตอบเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องฝึกฝน ต้องทำคำอธิบายให้มีความหมายว่าทำไมไปทำไม ทำแล้วได้อะไร ทำอย่างนี้จะนำไปสู่ผลเพียงใด ผู้เรียนต้องเรียนรู้ยุทธศาสตร์ สิ่งสมยุทธศาสตร์ไว้ใช้ในโอกาสต่อ ๆ ไป ผู้เรียนไม่มีความสุขถ้าต้องทำตามโดยไม่รู้ว่าทำไม ทำแล้วได้อะไร ทำแล้วจะเกิดผลอย่างไร การสิ่งสมยุทธศาสตร์เป็นเรื่องที่ต้องสอดแทรกไว้ใน การเรียน กลวิธีคิดต่าง ๆ เทคนิคต่าง ๆ ในการทำงานเป็นเรื่องที่ต้องเรียนรู้ และเป็นแนวทางที่ผู้เรียนจะเลือกพัฒนาให้เหมาะกับตน เป็นฝีมือเฉพาะตัว

7. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อได้รับการแจ้งผลและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ข้อมูลย้อนกลับเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนา ผู้เรียนต้องการข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เช่น เมื่อทำไม่ได้เขาอยากรู้อย่างไรให้ทำได้ คำแนะนำของผู้สอนจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แต่ต้องมีใช้ข้อมูลเพียงถูก-ผิด หรือทำให้ดีขึ้น ทำให้มากขึ้น แต่จะต้องบอกว่าทำอย่างไร คำแนะนำที่เป็นประโยชน์เหล่านี้จะได้มาก็ต่อเมื่อผู้สอนรู้ระดับพัฒนาการต่าง ๆ เส้นพัฒนาต่าง ๆ จึงจะแนะนำให้ก้าวหน้าขึ้นได้

8. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน การถามได้กันไปได้กันมา หรือการซักถามในแง่มุมต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่จะทำให้เกิดความคิด เกิดการไตร่ตรอง การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้เรียนคนอื่นก็เพื่อเปรียบเทียบกันว่าทำไมจึงไม่ได้ผล คิดอย่างไร ต่างกันอย่างไร แง่มุมใดที่ผู้อื่นคิดเราไม่ได้คิด การอภิปรายแลกเปลี่ยนจึงทำให้ผู้เรียนต้องคิดขยายความอธิบายให้ได้ การอภิปรายได้จะช่วยให้เกิดความเข้าใจ เรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้ง ยังมีแง่มุมที่ยังเข้าใจเรียนรู้ได้มาก ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ต่างกัน และต้องยอมรับในความแตกต่างของคำตอบของผู้เรียน แต่ถ้าผู้สอนกำหนดให้เป็นทางเดียวกันหมด คำตอบเดียวกันหมด การแลกเปลี่ยนเหล่านี้ก็คงไม่เป็นประโยชน์มากนัก เพียงแต่นำเสนอตัวอย่างขยายออกไปเท่านั้น การให้ผู้เรียนได้มองกันคนละแง่มุมก็จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้มากขึ้น ได้คิดมากขึ้น

9. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่ออยู่ในบรรยากาศอารมณ์ทางบวก ความรู้สึกต่อการเรียน อารมณ์ของผู้เรียนมีส่วนสำคัญในการเรียนรู้เป็นอันมาก ถ้าผู้เรียนมุ่มม่นเกินไป กดดันเกินไป การคิดการปฏิบัติก็จะบกพร่องไม่เป็นไปตามสภาพที่ควรจะเป็น การเร่งรัดด้วยเวลาหรือความกังวลต่าง ๆ ก็ทำให้

ความสามารถในการคิดลดน้อยลง ความรู้สึกทางอารมณ์นี้ต้องมีอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สูงเกินไป ไม่ต่ำเกินไป ถ้าผู้เรียนรู้สึกสบายเกินไปเขาก็ไม่อยากเรียน แต่ถ้ากังวลเกินไปก็ทำไม่ได้ดี การเร้าช่วยทำให้เกิดแรงจูงใจ ถ้าแรงจูงใจต่ำก็ทำให้เรียนรู้ได้น้อย แต่ถ้าแรงจูงใจมากเกินไปก็อาจกลายเป็นความกังวลใจ ข่มทำให้การเรียนรู้ต่ำได้เช่นกัน องค์ประกอบทางความรู้สึกนี้ต้องอยู่กลาง ๆ ค่อนมาทางสูงหน่อยจะดี แต่สูงมาก ๆ ก็ไม่ดี

10. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่ออยู่ในบรรยากาศที่เอื้ออำนวยสนับสนุนการเรียนรู้ที่ดี บรรยากาศเหล่านี้ ได้แก่ ความพร้อม เช่น มีสิ่งต่าง ๆ ให้ค้นหา มีแหล่งความรู้ที่ค้นหาได้ มีสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ได้ตลอดเวลา รวมทั้งการจัดการของครูผู้สอนที่จะให้เวลาผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเต็มที่ โดยไม่มีสิ่งรบกวนต่าง ๆ

วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)

1. ความหมาย

วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกากการเล่นที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริง ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

2. วัตถุประสงค์

วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง และเกิดความเข้าใจในสถานการณ์หรือเรื่องที่มีตัวแปรจำนวนมากที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน

3. องค์ประกอบสำคัญ (ที่ขาดไม่ได้) ของวิธีสอน

- 3.1 มีผู้สอนและผู้เรียน
- 3.2 มีสถานการณ์ ข้อมูล บทบาท และกติกา ที่สะท้อนความเป็นจริง
- 3.3 ผู้เล่นในสถานการณ์มีปฏิสัมพันธ์กัน หรือมีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ในสถานการณ์นั้น
- 3.4 ผู้เล่นหรือผู้สวมบทบาทมีการใช้ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจ
- 3.5 การตัดสินใจส่งผลต่อผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง
- 3.6 มีการอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ ข้อมูล และกติกาของสถานการณ์ วิธีการเล่น พฤติกรรมการเล่น และผลการเล่น เพื่อการเรียนรู้
- 3.7 มีผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. ขั้นตอนสำคัญ (ที่ขาดไม่ได้) ของการสอน

- 4.1 ผู้สอนเตรียมสถานการณ์จำลอง
- 4.2 ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์จำลอง บทบาท ข้อมูล และกติกากการเล่น

4.3 ผู้เรียน เลือกบทบาทที่จะเล่น หรือผู้สอนกำหนดบทบาทให้ผู้เรียน

4.4 ผู้เรียนเล่นตามกติกาที่กำหนด

4.5 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ ข้อมูล และกติกาของสถานการณ์
วิธีการเล่น พฤติกรรมการเล่น และผลการเล่น

4.6 ผู้สอนและผู้เรียนสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับจากการเล่น

4.7 ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. เทคนิคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการใช้วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองให้มีประสิทธิภาพ

5.1 การเตรียมการ ผู้สอนเตรียมสถานการณ์จำลองที่ใช้สอน โดยอาจสร้างขึ้นเอง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยตรง ซึ่งถ้าจะสร้างขึ้นเอง ผู้สร้างจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการสร้าง รวมทั้งมีประสบการณ์ในสถานการณ์นั้นในความเป็นจริง หรือผู้สอนอาจเลือกสถานการณ์จำลองที่มีผู้สร้างไว้แล้ว หากตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการสถานการณ์จำลองที่วางจำหน่ายมีจำนวนไม่น้อย ผู้สอนสามารถศึกษาได้จากรายการและคำอธิบาย ซึ่งจะบอกวัตถุประสงค์และลักษณะของสถานการณ์จำลองไว้ สถานการณ์จำลองโดยทั่วไปมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ เป็นสถานการณ์จำลองแท้ กับ สถานการณ์จำลองแบบเกม หรือที่เรียกว่า เกมจำลองสถานการณ์ สถานการณ์จำลองแท้ จะเป็นสถานการณ์การเล่นที่ให้ผู้เรียนได้เล่น เพื่อเรียนรู้ความจริง เช่น ผู้สอนอาจจำลองสถานการณ์ในประวัติศาสตร์ขึ้นมาให้ผู้เรียนเล่น โดยผู้เรียนจะต้องใช้ข้อมูลที่เป็นจริงของสถานการณ์นั้นในการตัดสินใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ ส่วนเกมจำลองสถานการณ์ มีลักษณะเป็นเกมการเล่น แต่เกมการเล่นนี้มีลักษณะที่สะท้อนความเป็นจริง ในขณะที่เกมธรรมดาทั่ว ๆ ไป อาจจะไม่ได้อะไรสะท้อนความเป็นจริงอะไร เกมจำลองสถานการณ์นี้มีอยู่ 2 ประเภทคือ เป็นเกมจำลองสถานการณ์แบบไม่มีการแข่งขัน เช่น เกมจำลองสถานการณ์การเลือกตั้ง เกมจำลองสถานการณ์การเลือกอาชีพ และเกมจำลองสถานการณ์แบบมีการแข่งขัน เช่น เกมจำลองสถานการณ์มลภาวะเป็นพิษ เกมจำลองสถานการณ์การค้าขาย เป็นต้น

เมื่อมีสถานการณ์จำลองแล้ว ผู้สอนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในสถานการณ์จำลองนั้น และควรลงเล่นด้วยตนเอง เพื่อจะได้ทราบถึงอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการเล่น จะได้จัดเตรียมการป้องกันหรือแก้ไขไว้ให้พร้อม เพื่อช่วยให้การเล่นเป็นไปอย่างสะดวกและราบรื่น ต่อจากนั้นจะเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการเล่นไว้ให้พร้อม รวมทั้งการจัดสถานที่เล่นให้เอื้ออำนวยต่อการเล่น

5.2 การนำเสนอสถานการณ์จำลอง บทบาท และกติกา เนื่องจากสถานการณ์จำลองส่วนใหญ่ จะมีความซับซ้อนพอสมควรไปถึงระดับมาก การนำเสนอสถานการณ์ บทบาท และกติกา จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมการอย่างดี ผู้สอนควรนำเสนออย่างเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ไม่สับสน และควรจัดข้อมูลทุกอย่างไว้ให้พร้อม ในการนำเสนอ ผู้สอนควรเริ่มด้วยการบอกเหตุผลและวัตถุประสงค์กว้าง ๆ แก่ผู้เรียนว่า การเล่นในสถานการณ์จำลองนี้จะให้อะไร และเหตุผลใดจึงมาเล่น

กัน ต่อไปจึงให้ภาพรวมของสถานการณ์จำลองทั้งหมด แล้วจึงให้รายละเอียดที่จำเป็น เช่น กติกา บทบาท เมื่อทุกคนเข้าใจพอสมควรแล้ว จึงให้เล่นได้

5.3 การเลือกบทบาท เมื่อผู้เรียนเข้าใจภาพรวม และกติกาแล้ว ผู้เรียนทุกคนควรได้รับ บทบาทในการเล่น ซึ่งผู้เรียนอาจเป็นผู้เลือกเอง หรือในบางกรณี ครูอาจกำหนดบทบาทให้ผู้เรียนบาง คนรับบทบาทบางบทบาทซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการหรือความจำเป็นของ ผู้เรียนคนนั้น

5.4 การเล่นในสถานการณ์จำลอง ในขณะที่ผู้เรียนกำลังเล่นในสถานการณ์จำลองนั้น ผู้สอน ควรติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อสังเกตพฤติกรรมการเล่นของผู้เรียน และจดบันทึกข้อมูลที่จะเป็น ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ นอกจากนี้ต้องคอยดูแลในการเล่นดำเนินไปอย่างไม่ติดขัด ให้คำปรึกษาตามความจำเป็น รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น

5.5 การอภิปราย เนื่องจากการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นการสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียน มีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นจริงที่สถานการณ์นั้นจำลองขึ้นมา ดังนั้น การอภิปรายจึงควรมุ่ง ประเด็นไปที่การเรียนรู้ความเป็นจริงว่า ในความเป็นจริง สถานการณ์เป็นอย่างไร และอะไรเป็น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งผู้เรียนมักได้เรียนรู้จากความเป็นจริงแล้ว การอภิปรายอาจ ขยายต่อไปว่า เราควรจะให้สถานการณ์นั้นคงอยู่ หรือเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร และจำทำอย่างไรจึง จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นได้

6. ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

6.1 ข้อดี

- 1) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่มีความสัมพันธ์ซับซ้อน ได้อย่างเข้าใจ เกิดความเข้าใจ เนื่องจากได้มีประสบการณ์ที่เห็นประจักษ์ชัดด้วยตนเอง
- 2) เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงมาก ผู้เรียนได้เรียนอย่าง สนุกสนาน การเรียนรู้มีความหมายต่อตัวผู้เรียน
- 3) เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กระบวนการสื่อสาร กระบวนการตัดสินใจ กระบวนการแก้ปัญหา และกระบวนการคิด เป็นต้น

6.2 ข้อจำกัด

- 1) เป็นวิธีสอนที่ต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง เพราะต้องมีวัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลสำหรับผู้ เล่นทุกคน และสถานการณ์จำลองบางเรื่องมีราคาแพง
- 2) เป็นวิธีสอนที่ใช้เวลามาก เพราะต้องใช้เวลาแก่ผู้เล่นในการเล่น และการอภิปราย
- 3) เป็นวิธีสอนที่ต้องใช้เวลาในการเตรียมการมาก ผู้สอนต้องศึกษารายละเอียด และ ลองเล่นด้วยตนเอง และในกรณีที่ต้องสร้างสถานการณ์เอง ยังต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้น

4) เป็นวิธีสอนที่ต้องพึ่งสถานการณ์จำลอง ถ้าไม่มีสถานการณ์จำลองที่ตรงกับวัตถุประสงค์หรือความต้องการ ผู้สอนต้องสร้างขึ้นเอง ถ้าผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างสถานการณ์เพียงพอ ก็ไม่สามารถสร้างได้

5) เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เล่นและแสดงออกอย่างหลากหลาย จึงเป็นการยากสำหรับผู้สอนในการนำการอภิปรายให้ไปสู่การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย การบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 3 เศรษฐ แห่งประมวลรัษฎากร

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 3 เศรษฐ แห่งประมวลรัษฎากร เป็นกรณีที่กฎหมายให้อำนาจอธิบดีกรมสรรพากรที่กำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้ที่ไม่มีหน้าที่หักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากรหรือผู้จ่ายเงินได้ที่ไม่มีหน้าที่หักภาษีเงินได้บุคคลหัก ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 69 ทวิ หรือมาตรา 69 ตริ แห่งประมวลรัษฎากรเป็นผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และอัตราที่กำหนดโดยกฎกระทรวงสามารถสรุปได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 2.1 สรุปภาษีเงินได้หักภาษี ณ ที่จ่ายตามมาตรา 3 เศรศ แห่งประมวลรัษฎากร

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ผู้จ่ายเงินได้ที่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย	ผู้มีเงินได้ / ผู้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	อัตรากำหนด
1. ม.40 (2) เงินได้เนื่องจากการรับทำงานให้ ได้แก่ ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น	1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล 2. มูลนิธิหรือสมาคมที่มีชื่อองค์การสาธารณกุศลที่ รมต. คลังประกาศกำหนด	ร้อยละ 3.0 ร้อยละ 10.0
2. ม.40 (3) ค่าแห่งกัญฉวิสิทธิ์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น	1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล 2. มูลนิธิหรือสมาคมที่มีชื่อองค์การสาธารณกุศลที่ รมต. คลังประกาศกำหนด	ร้อยละ 3.0 ร้อยละ 10.0
3. ม.40(4)(ก) 3.1 ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตัวเงินเงินได้ ลักษณะทำนองเดียวกับ ดอกเบี้ย 3.2 ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยหุ้นกู้	ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน หลักทรัพย์และเครดิตฟองซิเออร์ 1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล 2. นิติบุคคลอื่น	1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย 2. มูลนิธิหรือสมาคมที่มีชื่อองค์การสาธารณกุศลที่ รมต. คลังประกาศกำหนด ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน หลักทรัพย์ และเครดิตฟองซิเออร์	ร้อยละ 1.0 ร้อยละ 10.0 ร้อยละ 1.0

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ผู้จ่ายเงินได้ที่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย	ผู้มีเงินได้ / ผู้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	อัตราภาษี
3.3 ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตัวเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัวเงินฯ	1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล 2. นิติบุคคลอื่น	1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการใน 1. ประเทศไทยแต่ไม่รวมถึงธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน หลักทรัพย์และเครดิตฟองซิเออร์ 2. มูลนิธิหรือสมาคมที่มีใช้องค์การสาธารณสุขกุศลที่รมต.คลัง ประกาศกำหนด	ร้อยละ 1.0 ร้อยละ 10.0
4. ม.40 (4) (ข) เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไร	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย กองทุนรวม บริษัทเงินทุน อุดสาหกรรมแห่งแห่งประเทศไทย แต่ไม่รวมถึงกิจการร่วมค้า	1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศ และประกอบกิจการในประเทศไทย 2. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ที่มีใช้บริษัทจดทะเบียนหรือบริษัท holding company 3. มูลนิธิหรือสมาคมที่มีใช้องค์การสาธารณกุศลที่ รมต.คลัง ประกาศกำหนด	ร้อยละ 10.0 ร้อยละ 10.0
5. ม.40 (5) (ก) ค่าเช่าทรัพย์สิน	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น	1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในไทย 2. มูลนิธิหรือสมาคมที่มีใช้องค์การสาธารณสุขกุศลที่รมต.คลังประกาศกำหนด	ร้อยละ 5.0 ร้อยละ 10.0

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ผู้จ่ายเงินได้ที่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย	ผู้มีเงินได้ / ผู้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	อัตราภาษี
6. ม.40 (6) เงินได้จากวิชาชีพอิสระ	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น	1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีภูมิลำเนาในไทยหรืออยู่ในไทย 2. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในไทย 3. มูลนิธิหรือสมาคมที่มีชื่อองค์การสาธารณกุศลที่ รมต. คลัง ประกาศกำหนด	ร้อยละ 3.0 ร้อยละ 10.0
7. ม.40 (7) หรือ (8) เฉพาะที่เป็นค่าจ้างทำของ	1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น 2. บุคคล บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล นิติบุคคลอื่น ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล	1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 2. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย (ไม่รวมมูลนิธิหรือสมาคม) 3. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ โดยมีสำนักงานสาขาตั้งอยู่เป็นการถาวรในไทย บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศและประกอบกิจการในไทยโดยไม่มีสำนักงานสาขาตั้งเป็นการถาวรในไทย	ร้อยละ 3.0 ร้อยละ 5.0

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ผู้จ่ายเงินได้ที่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย	ผู้มีเงินได้ / ผู้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	อัตรากำหนด
<p>8. ม.40 (8) ค่าซื้อพืชผลทางการเกษตร ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ยางแผ่นหรือยางชนิดอื่นอันผลิตขึ้นหรือได้มาจากส่วนใด ๆ ของต้นยางพารา</p> <p>(2) มันสำปะหลัง ไม่ว่าจะป็นหัวหรือจัดทำเป็นผง, แป้ง, เส้น, ก้อน, แท่ง, ฝอย, ชิ้น, เม็ดหรือจัดทำในลักษณะอื่น</p> <p>(3) ปอ</p>	<p>บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่เป็น.....</p> <p>ผู้ส่ง ออก หรือ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากยางพารา ไม่ว่าจะใช้ยางนั้นเป็นส่วนใหญ่หรือไม่</p> <p>ผู้ส่งออก</p> <p>ผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตกระสอบป่านผ้า กระสอบป่านด้ายทอ กระสอบป่านหรือทอผ้ากระสอบป่าน เชือกหรือผลิตภัณฑ์ใดๆที่ผลิตจากปอ ไม่ว่าจะใช้ปอนั้นเป็นส่วนใหญ่หรือไม่</p>	<p>ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล (ตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2538 เป็นต้นมา) (ได้รับยกเว้นไม่ต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ระหว่าง 1 ม.ค. 2537 – 31 ธ.ค. 2537 ตาม ท.ป.49/2537)</p> <p>(ได้รับยกเว้นไม่ต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ระหว่าง 1 ต.ค. 2536 – 30 ก.ย. 2537 ตาม ท.ป.48/2537 และระหว่าง 1 ต.ค. 2537 – 30 ก.ย. 2538 ตาม ท.ป.51/2537)</p>	<p>ร้อยละ 0.75</p>

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ผู้จ่ายเงินได้ที่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย	ผู้มีเงินได้ / ผู้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	อัตราภาษี
<p>(4) ข้าวโพด</p> <p>(5) อ้อย</p> <p>(6) เมล็ดกาแฟ ไม่ว่าจะคั่วแล้วหรือไม่</p> <p>(7) ผลปาล์มน้ำมัน ไม่ว่าจะเป็นส่วนใดของผล</p> <p>(8) ข้าว หมายถึง ข้าวสาร ปลายข้าว ข้าวกล้อง ปลายข้าวกล้อง ข้าวเหนียว และ ปลายข้าวเหนียว ไม่ว่าจะ เป็น ข้าวเจ้าหรือข้าวเหนียว</p>	<p>ผู้ส่งออกหรือผู้ผลิต น้ำมัน พืช หรืออาหารสัตว์ทุกชนิด</p> <p>ผู้ผลิตน้ำตาลทุกชนิด</p> <p>ผู้ส่ง ออก หรือผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากกาแฟ</p> <p>ผู้ผลิตน้ำมันปาล์มหรือน้ำมันพืช</p> <p>ผู้ส่งออก</p> <p>นอกจากนี้รวมทั้งผู้ซื้อที่เป็นผู้ที่ไม่ มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ฯ แต่ไม่รวมถึงกลุ่มเกษตรกรรวมกัน หมายความว่าด้วย สหกรณ์</p>		

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ผู้จ่ายเงินได้ที่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย	ผู้มีเงินได้ / ผู้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	อัตราภาษี
9. ม. 40 (8) ค่าซื้อสัตว์น้ำ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต และส่วนต่างๆ ของสัตว์น้ำ ไม่ว่าจะสดหรือแช่เย็นเพื่อรักษาไว้มิให้เปื่อยเน่าระหว่างการขนส่ง	บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคล ที่มีใช้นิติบุคคล รวมทั้งบุคคลธรรมดา ที่เป็นผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ใด ๆ จากสัตว์น้ำ ที่ต้องขออนุญาตตั้งโรงงาน	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือภาษีเงินได้นิติบุคคล (ยังไม่มีผลใช้บังคับตาม ท.ป. 30/2530)	ร้อยละ 1.0
10. ม. 40 (8) ค่าโฆษณา	บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล	ร้อยละ 2.0
11. ม. 40 (8) รางวัลจากการประกวดแข่งขันชิงโชค หรือการอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน	บุคคลบริษัท ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคล ที่มีใช้นิติบุคคล	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล	ร้อยละ 5.0

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ผู้จ่ายเงินได้ที่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย	ผู้มีเงินได้ / ผู้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	อัตราภาษี
12. ม.40 (8) ค่าแสดงของนักแสดงสาธารณะ	บุคคล บริษัท ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีภูมิลำเนาในไทย	ร้อยละ 5.0
	หรือนิติบุคคลอื่น ห้างหุ้นส่วนสามัญ	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีภูมิลำเนาในไทย	อ ต ร า ก้าวหน้า
	หรือคณะบุคคล ที่มี ใ ช้ นิ ตี บุ ค ค ล บริษัทห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของตปท.ที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายทำภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ในประเทศไทย	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ไม่มีภูมิลำเนาในไทย	ร้อยละ 10.0
13. ม. 40 (8) เงินได้จากการให้บริการ หมายเหตุ ค่าบริการดังกล่าวต้องไม่ใช่ค่าจ้างทำของค่าโฆษณา ค่าแสดงของนักแสดงของนักแสดงสาธารณะ ค่าขนส่ง ค่าบริการโรงแรมและภัตตาคาร และค่าเบี้ยประกันชีวิต	บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคลแต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมฯ	ร้อยละ 3.0

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ผู้จ่ายเงินได้ที่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย	ผู้มีเงินได้ / ผู้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	อัตราภาษี
14. ม. 40 (8) รางวัล ส่วนลด หรือ ประโยชน์ใดๆ เนื่องจากการส่งเสริมการขาย	บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคม	ร้อยละ 3.0
15. ม.40 (8) ที่เป็นค่าเบี้ยประกันวินาศภัย	บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล	บริษัทรับประกันวินาศภัย	ร้อยละ 1.0
16. ม.40 (8) ค่าขนส่งแต่ไม่รวมถึงค่าโดยสารสำหรับ การขนส่งสาธารณะ	บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล	ร้อยละ 1.0

ที่มา: สุเทพ พงษ์พิทักษ์, 2541: 254-258.

ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 69 ทวิ และ 69 ตริแห่งประมวลรัษฎากร
วิธีการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยถูกหักไว้ ณ ที่จ่าย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 69 ทวิแห่งประมวลรัษฎากรเป็นวิธีการเสียภาษีเงินได้ที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 69 ทวิ ภายใต้บังคับตามมาตรา 70 ถ้ารัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอันเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ให้นั้น บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดให้คำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลตามรอบระยะเวลาบัญชีที่หักไว้

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 69 ตริ แห่งประมวลรัษฎากรบัญญัติให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8) เฉพาะที่จ่ายในอัตราร้อยละ 1 แล้วนำส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ในขณะที่มีการจดทะเบียน ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายให้ถือเป็นเครดิตในการคำนวณภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ถูกหักตามระยะเวลาบัญชีที่หักไว้แล้ว

3. ภาษีเงินได้นิติบุคคล หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 3 เตรส แห่งประมวลรัษฎากร กฎหมายกำหนดไว้ผู้จ่ายเงินได้ที่ไม่มีหน้าที่ หัก ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 69 ทวิ หรือ 69 ตริ แห่งประมวลรัษฎากรเป็นผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว

4. ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากรตามมาตรา 70 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) (3) (4) (5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทยให้กับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทยไว้ในอัตราร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน ยกเว้น การจ่ายเงินพึงประเมินตามมาตรา 40 (4) (ข) แห่งประมวลรัษฎากรร้อยละ 10 และเพื่อเป็นการส่งเสริมกิจการพาณิชยวิของประเทศไทยให้มีการพัฒนา และขยายกองเรือเพิ่มมากขึ้น จึงกำหนดให้อัตรากำไรเงินได้ที่นำมาคำนวณเงินได้ตามมาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากรแสดงจัดเก็บ ในอัตราร้อยละ 1 สำหรับเงินได้พึงประเมินที่เป็นค่าเช่าเรือเดินทะเลที่ใช้ในการขนส่งสินค้าระหว่าง ประเทศ

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับรายการภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ผู้จ่ายเงินได้ต้องจัดทำบัญชีพิเศษแสดงรายการหักภาษี ณ ที่จ่ายและนำส่งภาษีที่มีข้อความ อย่างน้อยตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด มาตรา 17 แห่งประมวลรัษฎากรและประกาศอธิบดี กรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงิน ได้และภาษีการค้า (ฉบับที่ 4) และการบันทึกรายการเกี่ยวกับภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ตัวอย่างที่ 24 บริษัท ร่ำรวย จำกัด มีรายการเกี่ยวกับการหักภาษี ณ ที่จ่ายและรายการที่ถูกหักภาษีเงิน ได้ ณ ที่จ่ายตลอดเดือน มีนาคม และนำส่งภาษี หัก ณ ที่จ่ายดังนี้ 2551

มีนาคม 3 บริษัทจ่ายค่าเช่าสำนักงานให้แก่นายสมบูรณ์เป็นเงิน 40,000 บาท ซึ่งบริษัทต้องหักภาษี เงินได้ ณ ที่จ่ายตามมาตรา 3 เตรส และได้ออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายให้ นายสมบูรณ์จำนวน 2,000 (40,000 x 5%)

เดบิต ค่าเช่าสำนักงาน	40,000	
เครดิต ภาษีหัก ณ ที่จ่าย		2,000
เงินฝากธนาคาร		38,000

มีนาคม 5 จ่ายเช็คค่าเบี้ยประกันภัยในการขนส่งสินค้าให้กับบริษัท A ซึ่งประกอบกิจการประกัน วิทยาศาสตร์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวิทยาศาสตร์ในประเทศไทยจำนวน 25,000 บาท และออกหนังสือรับรองการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายให้บริษัท A (25,000 x 1% = 250)

เดบิต ค่าเบี้ยประกันวิทยาศาสตร์	25,000	
เครดิต ภาษีหัก ณ ที่จ่าย		250
เงินฝากธนาคาร		24,750

มีนาคม 7 บริษัทจ่ายเงินเดือนพนักงานจำนวน 10 คน เป็นเงิน 130,000 บาท ซึ่งได้หัก ภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายตามมาตรา 50 และได้ออกหนังสือรับรองการหักภาษีให้พนักงาน 700 บาท

เดบิต เงินเดือนพนักงาน	130,000
เครดิต ภาษีหัก ณ ที่จ่าย	700
เงินฝากธนาคาร	129,300

มีนาคม 18 โอนเงินค่านายหน้าให้บริษัท B ที่ประเทศสิงคโปร์ในการนำเรือเข้าท่าเรือและค่านายหน้าในการหาผู้เช่าเรือ จำนวน 100,000 บาท (เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) ซึ่งต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 70 เป็นเงิน $(100,000 \times 15\% = 15,000)$ ธนาคารคิดค่าธรรมเนียมในการโอน 1,000 บาท

เดบิต ค่านายหน้า	100,000
ค่าธรรมเนียมธนาคาร	1,000
เครดิต ภาษีหัก ณ ที่จ่าย	15,000
เงินฝากธนาคาร	86,000

มีนาคม 20 มีนโยบายส่งเสริมการขายโดยให้ผู้ใช้บริการที่ชำระเงินค่าบริการทุก 500 บาท จะได้แต้มสะสมจำนวน 1 แต้ม และถ้าผู้ใช้บริการรายใดสะสมครบ 100 แต้ม จะได้รับทองคำ 1 สลึง มูลค่า 3,000 บาทเป็นรางวัล

หมายเหตุ การให้รางวัลดังกล่าวไม่ต้องหัก ภาษี ณ ที่จ่ายจำนวน 100,000 บาท

มีนาคม 23 ได้รับเงินปันผลจำนวน 100,000 บาท จากบริษัท C จำกัด ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งบริษัท ได้ถือหุ้นในบริษัท C 40% ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและขณะเดียวกันบริษัท C ก็ถือหุ้นอยู่ในบริษัทเป็นจำนวน 10% ซึ่งบริษัท C ได้หักภาษี ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 3 เตรีส และออกหนังสือรับรองภาษีหัก ณ ที่จ่ายให้ 1 ฉบับ เป็นเงิน $(100,000 \times 10\% = 10,000)$

เดบิต เงินสด	90,000
ภาษีเงินได้จ่ายล่วงหน้า	10,000
เครดิต เงินปันผลรับ	100,000

ข้อสังเกต ดังจะเห็นได้ว่ากรณีบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยได้จ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นที่บริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่ถือหุ้นในบริษัทผู้จ่ายเงินปันผลไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทผู้จ่ายเงินปันผล โดยบริษัทผู้จ่ายเงินปันผลไม่ได้ถือหุ้นในบริษัทผู้จ่ายเงินปันผลไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา 65 ทวิ (10) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งบริษัทผู้รับเงินปันผลจะได้รับการยกเว้นทั้งจำนวนหรือกึ่งหนึ่งไม่ต้องนำมารวมคำนวณเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล บริษัทผู้จ่ายเงินปันผลไม่มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย

7 เมษายน 2551 นำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่าย พร้อมยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภ.ง.ด. 1	หัก ณ ที่จ่ายค่าจ้าง ตามมาตรา 50 (1)	700 บาท
ภ.ง.ด. 3	หัก ณ ที่จ่ายบุคคลธรรมดา ตามมาตรา 3 เตรศ	2,000 บาท
ภ.ง.ด. 53	หัก ณ ที่จ่ายนิติบุคคล ตามมาตรา 3 เตรศ	250 บาท
ภ.ง.ด. 54	หัก ณ ที่จ่ายค่านายหน้า ตามมาตรา 70	15,000 บาท
เดบิต	ภาษีหัก ณ ที่จ่าย	17,950
	เครดิต เงินสด /เงินฝากธนาคาร	17,950

แบบแสดงรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

แบบยื่นรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย

ภ.ง.ด. 1 เป็นแบบยื่นรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 50 (1) แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล เป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) (2) แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยกรอกรายการแสดงการจ่ายเงินได้และการหักภาษี ณ ที่จ่ายเป็นรายได้พร้อมกับการนำเงินภาษีส่งไม่ว่าจะได้หักภาษีไว้หรือไม่

ภ.ง.ด. 1 ก. เป็นแบบยื่นรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 50 (1) แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 1 กรอกรายการสรุปจากแบบ ภ.ง.ด. 1 เมื่อสิ้นปีภาษี ภ.ง.ด. 1 ก (พิเศษ) เป็นแบบยื่นรายการเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 50 (1) แห่งประมวลรัษฎากร เช่นเดียวกับ ภ.ง.ด. 1 ก. เฉพาะกรณีมีการตั้งฎีกาเบิกเงินเฉพาะชำระราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการ

ภ.ง.ด. 2 เป็นแบบยื่นรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 50 (2) สำหรับบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลอื่น เป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (3) (4) แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยกรอกรายการแสดงการจ่ายเงินได้และการหักภาษี ณ ที่จ่าย เป็นรายตัวผู้มีเงินได้พร้อมกับการนำเงินภาษีส่งไม่ว่าจะได้หักภาษีไว้หรือไม่

ภ.ง.ด. 2 ก. เป็นแบบยื่นรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 50 (2) สำหรับบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลอื่น เป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยกรอกรายการสรุปจากแบบ ภ.ง.ด. 2 ในปีภาษี

ภ.ง.ด. 3 เป็นแบบยื่นรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 3 เตรศ และมาตรา 50 (3) (4) (5) สำหรับบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล เป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (5) (6) (7) (8) แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยกรอกรายการแสดงการจ่ายเงินได้และการหักภาษี ณ ที่จ่าย เป็นรายตัวผู้มีเงินได้พร้อมกับการนำเงินภาษีส่ง (ไม่ว่าจะหักภาษีไว้หรือไม่)

ภ.ง.ด. 3 ก. เป็นแบบยื่นรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 50 (4) สำหรับผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 3 ที่เป็นรัฐบาลองค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น กรอกรายการสรุปจากแบบ ภ.ง.ด. 3 ในปีภาษี

แบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย

ภ.ง.ด. 53 เป็นแบบยื่นรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย กรณีหักภาษี ณ ที่จ่ายตามมาตรา 3 เตรศ และมาตรา 69 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร กล่าวคือ ใช้สำหรับ

(1) กรณีที่รัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือ องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ครั้งหนึ่ง ๆ ตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป และต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายตามมาตรา 69 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร

(2) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศและประกอบกิจการในประเทศไทย จำหน่ายเงินกำไรหรือเงินประเภทอื่นใดที่กันไว้จากกำไรหรือถือได้ว่าเป็นเงินกำไรออกไปจากประเทศไทยจะต้องเสียภาษีเงินได้ในจำนวนที่จำหน่ายตามมาตรา 70 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร กำหนดเวลาการยื่นแบบ ภ.ง.ด. 54 ส่วน ก ให้ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 54 พร้อมกับนำเงินภาษีส่งหรือชำระภาษี

1. ในกรณีหักภาษี ณ ที่จ่ายตามมาตรา 70 ให้นำส่งภาษีภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน

2. ในกรณีจำหน่ายเงินกำไรตามมาตรา 70 ทวิ ใช้ชำระภาษีภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนที่จำหน่ายเงินกำไร (ใช้ 1 สิงหาคม 2544)

การบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม

สิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบการที่อยู่ในบังคับที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการในที่นี้ หมายถึง ผู้ประกอบการที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85 หรือมาตรา 85/1 หรือที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราวตามมาตรา 85/3 มีสิทธิและหน้าที่ดังนี้

1. สิทธิในการออกไปกำกับภาษีเมื่อความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น
2. สิทธิในการเรียกเก็บภาษีขายจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ
3. สิทธิที่จะนำภาษีซื้อมาหักออกจากภาษีขาย
4. สิทธิที่จะขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย
5. สิทธิที่จะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตรา 0%
6. ขอดอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
7. หน้าที่เกี่ยวกับทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามส่วน 9 มาตรา 85 – มาตรา 85/19

8. หน้าที่เกี่ยวกับใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ และใบลดหนี้ ตามส่วน 10 มาตรา 86 – มาตรา 86/14

9. หน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำรายงานและการเก็บรักษาหลักฐานและเอกสาร ตามส่วน 11 มาตรา 87 - 87/3

10. หน้าที่เกี่ยวกับการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามส่วน 6 มาตรา 82/3 – มาตรา 82/15

11. หน้าที่เกี่ยวกับการยื่นรายการและการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ส่วน 7 มาตรา 83 – มาตรา 83/10

ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถแบ่งออกได้เป็นเป็น 3 กรณี

1. ความรับผิดชอบสำหรับการขายสินค้า
2. ความรับผิดชอบสำหรับการให้บริการ
3. ความรับผิดชอบสำหรับการนำเข้า

สิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบการจดทะเบียนเกี่ยวกับภาษีขาย

ภาษีขายเป็นภาษีที่เกิดจากการขายสินค้าหรือการให้บริการในราชอาณาจักร โดยผู้ประกอบการเกิดความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นตามมาตรา 78, 78/1 และ 78/3 (กฎกระทรวง ฉบับที่ 189) โดยใช้หลักฐาน ได้แก่ ใบกำกับภาษี (มาตรา 86) ใบเพิ่มหนี้ (มาตรา 86/9) และใบลดหนี้ (มาตรา 86/10) ในเดือนที่ออกหลักฐานดังกล่าว

สิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบการจดทะเบียนเกี่ยวกับภาษีซื้อ

“ภาษีซื้อ” คือ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่นเรียกเก็บตามมาตรา 82/4 วรรคสี่ และให้หมายความรวมถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เสียเมื่อนำเข้าสินค้า

ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เสีย เนื่องจากได้รับ โอนสินค้านำเข้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากร ตามกฎหมายว่าด้วยพิธีศุลกากรตาม มาตรา และภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้นำส่งตามมาตรา 83/5 มาตรา 83/6 และมาตรา 83/7 ดังนั้นผู้ประกอบการจดทะเบียนจึงได้สิทธินำภาษีซื้อจากการลงทุนและการประกอบการมาเครดิตหักออกจากภาษีขายในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องเสียได้ทั้งหมด เว้นแต่ภาษีซื้อต้องห้ามบางกรณี จากกรณีดังกล่าวทำให้ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนได้รับประโยชน์ทางด้านต้นทุนในการประกอบกิจการคือมีต้นทุนที่ต่ำกว่าผู้ประกอบการที่มีได้จดทะเบียน

ประกาศ VAT (ฉบับที่ 4)

1. ภาษีซื้อที่มีได้นำไปหักในการคำนวณภาษีในเดือนภาษีเพราะเหตุดังต่อไปนี้
 - (1) เหตุจำเป็นซึ่งเกิดขึ้นตามประเพณีทางการค้า
 - (2) เหตุสุดวิสัย

(3) ได้รับใบกำกับภาษีในเดือนภาษีอื่นที่มีใช้เดือนภาษีที่ระบุไว้ในใบกำกับภาษี

2. ภาษีซื้อที่มีได้นำไปหักในการคำนวณภาษีในเดือนภาษีเพราะมีเหตุจำเป็นตามข้อ 1 ให้มีสิทธินำไปหักในการคำนวณภาษีในเดือนภาษีหลังจากนั้นได้ แต่ต้องไม่เกินหกเดือนนับแต่เดือนถัดจากเดือนที่ออกใบกำกับภาษี

การปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนระบุข้อความว่า “ถือเป็นภาษีซื้อในเดือนภาษี...” ไว้ในใบกำกับภาษีดังกล่าว โดยข้อความดังกล่าวจะตีพิมพ์ จัดทำขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ประทับด้วยตรายาง เขียนด้วยหมึก พิมพ์ดีด หรือทำให้ปรากฏขึ้นด้วย วิธีการอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกันก็ได้”

ภาษีซื้อต้องห้ามที่ถือเป็นรายจ่ายได้

ภาษีซื้อต้องห้ามที่ถือเป็นรายจ่ายได้ ได้แก่ ภาษีซื้อสำหรับค่ารับรอง และภาษีซื้อต้องห้ามตามมาตรา 82/5 (6) ดังนี้

1. ภาษีซื้อสำหรับค่ารับรอง
2. ภาษีซื้อสำหรับรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน รวมทั้งภาษีซื้อสำหรับสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์ดังกล่าว
3. ภาษีซื้อสำหรับรถยนต์ที่ไม่ใช่รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน ซึ่งทำการดัดแปลงให้เป็นรถยนต์ที่ไม่ใช่รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน
4. ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีอย่างย่อ
5. ภาษีซื้อสำหรับทรัพย์สินหรือรายจ่ายที่ใช้ในกิจการประเภทที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
6. ภาษีซื้อจากการเฉลี่ยในส่วนที่เป็นของกิจการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
7. ภาษีซื้อสำหรับสินค้าหรือบริการที่ต้องใช้ในกิจการทั้งที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งรายได้ในส่วนที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่า 90% และผู้ประกอบการจดทะเบียนเลือกใช้สิทธิไม่เฉลี่ยภาษีซื้อ
8. ภาษีซื้อสำหรับการก่อสร้างอาคารหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ใช้ในกิจการที่ต้องเสีย VAT และต่อมาไม่เกิน 3 ปี นับแต่เดือนที่สร้างเสร็จสมบูรณ์ได้ขายหรือให้เช่าหรือนำไปใช้ในกิจการที่ต้องเสีย VAT
9. ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปที่รายการ “ใบกำกับภาษี” ไม่ได้ตีพิมพ์หรือจัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ กรณีจัดทำใบกำกับภาษีด้วยระบบคอมพิวเตอร์ทั้งฉบับ
10. ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปที่รายการ “ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ออกใบกำกับภาษี” ไม่ได้ตีพิมพ์หรือจัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ กรณีจัดทำใบกำกับภาษีด้วยระบบคอมพิวเตอร์ทั้งฉบับ

11. ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปที่ใบกำกับภาษีไม่ใช่เอกสารฉบับแรก และรายการ “เอกสารออกเป็นชุด” ไม่ได้ตีพิมพ์หรือจัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ กรณีจัดทำใบกำกับภาษีด้วยระบบคอมพิวเตอร์ทั้งฉบับ

12. ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปของสำนักใหญ่ที่สาขานำไปออกโดยไม่มีรายการ “สาขาที่ออกใบกำกับภาษีคือ ...”

13. ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปสำหรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรถยนต์ที่ออกโดยผู้ประกอบการสถานีบริการน้ำมัน โดยไม่มีรายการ “เลขทะเบียนรถยนต์”

14. ภาษีซื้อตามสำเนาใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป เว้นแต่ใบกำกับภาษีที่ไม่ใช่เอกสารฉบับแรกซึ่งมีรายการ “เอกสารออกเป็นชุด”

15. ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปที่รายการในใบกำกับภาษีได้ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง เว้นแต่รายการดังต่อไปนี้

(1) การแก้ไขที่อยู่ของผู้ออกใบกำกับภาษี เนื่องจากทางราชการได้ประกาศเปลี่ยนแปลง เลขที่ ชื่อถนน หมู่บ้าน ตำบลหรือแขวง อำเภอหรือเขต หรือจังหวัด โดยลงลายมือชื่อกำกับการแก้ไข หรือประทับด้วยตราภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ทางราชการประกาศเปลี่ยนแปลง

(2) การแก้ไขเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ออกใบกำกับภาษี โดยลงลายมือชื่อกำกับการแก้ไข หรือประทับด้วยตราภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่กรมสรรพากรได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าวให้ใหม่

บทกำหนดโทษ

1. **เบี้ยปรับ** (มาตรา 89 แห่งประมวลรัษฎากร) ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือบุคคลตาม มาตรา 86/13 เสียเบี้ยปรับในกรณีและตามอัตราดังต่อไปนี้

(1) ประกอบกิจการโดยมิได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมาตรา 85 หรือมาตรา 85/1 หรือประกอบกิจการเมื่อถูกสั่งเพิกถอนใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/17 แล้ว ให้เสีย เบี้ยปรับอีกสองเท่าของเงินภาษีที่ต้องเสียในเดือนภาษี ตลอดระยะเวลาที่ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติ ดังกล่าว หรือเป็นเงินหนึ่งพันบาทต่อเดือนภาษี แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า

(2) มิได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีหรือแบบนำส่งภาษีภายในกำหนดเวลา ให้เสียเบี้ยปรับสองเท่าของเงินภาษีที่ต้องเสียหรือนำส่งในเดือนภาษี

(3) ยื่นแบบแสดงรายการภาษีหรือแบบนำส่งภาษีไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาด อันเป็นเหตุให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียหรือนำส่งในเดือนภาษีคลาดเคลื่อนไป ให้เสียเบี้ยปรับอีก หนึ่งเท่าของเงินภาษีที่คลาดเคลื่อน หรือที่นำส่งคลาดเคลื่อน

(4) ยื่นแบบแสดงรายการภาษีไว้ไม่ถูกต้อง หรือมีข้อผิดพลาดอันเป็นเหตุให้จำนวน ภาษีขายหรือจำนวนภาษีซื้อในเดือนภาษีที่แสดงไว้คลาดเคลื่อนไป ให้เสียเบี้ยปรับอีก หนึ่งเท่าของจำนวนภาษีขายที่แสดงไว้ขาดไปหรือจำนวนภาษีซื้อที่แสดงไว้เกินไป

(5) มิได้จัดทำใบกำกับภาษี และส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการตามที่กำหนดในส่วน 10 ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของจำนวนภาษีตามใบกำกับภาษี

(6) ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ โดยไม่มีสิทธิที่จะออกตามกฎหมายตามมาตรา 86/13 ให้เสียเบี้ยปรับอีก สองเท่าของจำนวนภาษีตามใบกำกับภาษีใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้

(7) นำใบกำกับภาษีปลอม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ในการคำนวณภาษี ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของจำนวนภาษีตามใบกำกับภาษีนั้น

ในกรณีใบกำกับภาษีที่ผู้ได้รับประโยชน์ไม่สามารถนำพิสูจน์ได้ว่า บุคคลใดเป็นผู้ออกใบกำกับภาษี ให้ถือว่าเป็นใบกำกับภาษีปลอม

(8) มิได้เก็บสำเนาใบกำกับภาษี ในกรณีภาษีขายไว้ตามที่กำหนด ให้เสียเบี้ยปรับอีกร้อยละสองของจำนวนภาษีตามใบกำกับภาษี

(9) มิได้เก็บใบกำกับภาษีกรณีภาษีซื้อที่ใช้เครดิตภาษี ในการคำนวณภาษีไว้ตามที่กฎหมายกำหนด ให้เสียเบี้ยปรับอีกร้อยละสองของจำนวนภาษีที่นำมาเครดิตนั้น

(10) มิได้ทำรายงานตามที่กฎหมายกำหนด หรือรายงานอื่นตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 87/1 หรือมีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของเงินภาษีซึ่งคำนวณจากฐานภาษีที่มิได้ทำรายงาน หรือมิได้ลงรายการในรายงานให้ถูกต้อง เบี้ยปรับตามมาตรา 87 นี้ อาจงดหรือลดลงได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

2. เงินเพิ่ม (มาตรา 89/1 แห่งประมวลรัษฎากร)

มาตรา 89/1 บุคคลใดไม่ชำระภาษี หรือนำส่งภาษีให้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระหรือนำส่งโดยไม่รวมเบี้ยปรับในกรณีที่อธิบดีอนุมัติให้ขยายเวลาเสียภาษีตามที่กำหนดในมาตรา 3 อัญฐ และได้มีการชำระภาษีหรือนำส่งภาษีภายในกำหนดเวลาที่ขยายให้ นั้น เงินเพิ่มตามวรรคหนึ่งให้ลดหรือลดลงเหลือร้อยละ 0.75 ต่อเดือนหรือเศษของเดือน การคำนวณเงินเพิ่มตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้เริ่มนับเมื่อพ้นกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษีหรือยื่นแบบนำส่งภาษีตามส่วน 7 จนถึงวันชำระภาษีหรือนำส่ง แต่เงินเพิ่มที่คำนวณได้มิให้เกินจำนวนภาษีที่ต้องชำระหรือนำส่ง

3. บทกำหนดโทษทางอาญา (จำคุก และหรือปรับ)

มาตรา 90 บุคคลดังต่อไปนี้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ระบุไว้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

(1) ผู้ไม่จัดส่งสำเนาสัญญาหรือเอกสารตามมาตรา 77/4(2)

(2) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีตามมาตรา 83 หรือ

มาตรา 83/1

- (3) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ยื่นแบบแสดงรายการตามมาตรา 83/2
 - (4) ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีตามมาตรา 83/3
 - (5) ผู้มีหน้าที่นำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มไม่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 83/5 มาตรา 83/6 หรือมาตรา 83/7
 - (6) ผู้นำเข้าไม่ยื่นใบขนสินค้าตามมาตรา 83/8 หรือมาตรา 83/9
 - (7) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แจ้งเปลี่ยนแปลงรายการทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/6
 - (8) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่คืนใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/7 วรรคสาม มาตรา 85/8 วรรคสอง มาตรา 85/15 วรรคสาม หรือวรรคห้า
 - (9) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แจ้งการย้ายสถานประกอบการตามมาตรา 85/8 วรรคหนึ่ง
 - (10) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แจ้งการหยุดประกอบกิจการชั่วคราวตามมาตรา 85/12
 - (11) ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก ผู้จัดการมรดก หรือทายาท ของผู้ประกอบการจดทะเบียน ไม่คืนใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/16 วรรคสาม หรือวรรคห้า
 - (12) ผู้ประกอบการจดทะเบียนออกใบกำกับภาษี ใบกำกับภาษีอย่างย่อ ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ โดยมีรายการในส่วนที่เป็นสาระสำคัญไม่ครบถ้วนตามมาตรา 86/4 มาตรา 86/5 มาตรา 86/6 มาตรา 86/7 มาตรา 86/9 มาตรา 86/10 หรือมาตรา 86/11
 - (13) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ออกใบกำกับภาษี ใบแทนใบเพิ่มหนี้ หรือใบแทนใบลดหนี้ตามมาตรา 86/12
 - (14) ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสินค้าเกินจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87
 - (15) ผู้ประกอบการจดทะเบียนจัดทำรายงาน โดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา 87 หรือตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 87/1
 - (16) ผู้ประกอบการจดทะเบียนจงใจไม่เก็บและรักษาใบกำกับภาษี หรือสำเนาใบกำกับภาษี หรือเก็บรักษาเอกสารดังกล่าว โดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา 87/3
- มาตรา 90/1 บุคคลดังต่อไปนี้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ระบุไว้
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท
- (1) ตัวแทนละเลยไม่ดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนของผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักรตามมาตรา 85/2
 - (2) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แสดงใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/4

(3) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แจ้งการเปิดสถานประกอบการเพิ่มเติม หรือปิดสถานประกอบการตามมาตรา 85/7 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

(4) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แจ้งการโอนกิจการบางส่วน หรือรับโอนกิจการตามมาตรา 85/13

(5) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แจ้งการเลิกหรือการโอนกิจการทั้งหมดตามมาตรา 85/13 หรือมาตรา 85/15 วรรคหนึ่ง

(6) ตัวแทนผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักรจัดทำรายงานโดยไม่เป็นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา 87/2

มาตรา 90/2 บุคคลดังต่อไปนี้ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ระบุไว้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82/18 (2)

(2) ผู้ประกอบการใดซึ่งมีหน้าที่จดทะเบียนไม่จัดทำใบกำกับภาษี หรือสำเนาใบกำกับภาษี หรือจัดทำแล้วไม่ส่งมอบให้ ผู้ซื้อหรือผู้รับ บริการตามที่ผู้ซื้อ หรือผู้รับบริการเรียกร้องตามมาตรา 86/8 วรรคสอง

(3) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่จัดทำใบกำกับภาษี หรือสำเนาใบกำกับภาษี หรือจัดทำแล้วไม่ส่งมอบให้ ผู้ซื้อหรือผู้รับบริการตามผู้ซื้อ หรือผู้รับบริการเรียกร้องตามมาตรา 86/8 วรรคสอง

(4) ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราวออกใบกำกับภาษี ที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 86 วรรคสอง

(5) ตัวแทนออกใบกำกับภาษีในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 86 วรรคสี่

(6) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องบรรทุการเก็บเงิน ตามมาตรา 86/6 วรรคสอง

(7) ผู้ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา 88/4 มาตรา 90/3 บุคคลดังต่อไปนี้ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ระบุไว้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) ตัวแทนผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักรออกใบกำกับภาษีโดยไม่มีสิทธิตามมาตรา 86/2 วรรคสอง

(2) ผู้ประกอบการจดทะเบียนใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงิน โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 86/6 วรรคสอง หรือมาตรา 86/7

(3) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่จัดทำรายงานตามมาตรา 87 หรือตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 87/1

(4) ตัวแทนผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักรไม่จัดทำรายงาน ตามมาตรา 87/2

(5) ผู้ขาดวางกหรือไม่อำนวยความสะดวก แก่การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงาน ประเมิน หรือขัดคำสั่งของเจ้าพนักงาน ประเมินตามมาตรา 88/3 วรรคหนึ่ง

มาตรา 90/4 บุคคลดังต่อไปนี้ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ระบุไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันถึงสองแสนบาท

(1) ผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยเจตนาหลักเลียง หรือพยายามหลักเลียง ภาษีมูลค่าเพิ่มออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้ โดยไม่มีสิทธิที่จะออกเอกสารดังกล่าว ตามมาตรา 86 วรรคสอง หรือมาตรา 86/1

(2) ตัวแทนผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักร โดยเจตนาหลักเลียง หรือพยายามหลักเลียง ภาษีมูลค่าเพิ่ม ออกใบกำกับภาษีโดยไม่มีสิทธิ ตามมาตรา 83/2 วรรคสอง

(3) ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ โดยไม่มีสิทธิที่จะออกเอกสาร ดังกล่าวตามมาตรา 86/13

(4) ผู้ประกอบการจดทะเบียน โดยเจตนาหลักเลียงหรือพยายามหลักเลียง ภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่ลงรายการ หรือลงรายการเป็นเท็จในรายงาน ตามมาตรา 87 หรือตามที่อธิบดี กำหนดตามมาตรา 87/1

(5) ผู้ประกอบการจดทะเบียน โดยเจตนาหลักเลียงหรือพยายามหลักเลียง ภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ หรือใบแทนเอกสารดังกล่าว

(6) ผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยเจตนาหลักเลียงหรือพยายามหลักเลียง ภาษีมูลค่าเพิ่ม กระทำการใดๆโดยความเท็จโดยฉ้อโกงหรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทำนอง เดียวกัน

(7) ผู้ประกอบการโดยเจตนา นำใบกำกับภาษีปลอม หรือใบกำกับภาษีที่ออกโดยใจ ชอบด้วยกฎหมายไปใช้ในการเครดิตภาษี

การจัดทำใบกำกับภาษี

ใบกำกับภาษี เป็นหลักฐานสำคัญในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียน ตลอดจนบุคคลอื่น ตามที่กฎหมายกำหนดมีหน้าที่ต้องจัดทำและส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือ ผู้รับบริการ ในทันทีทุกครั้งที่มีความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายสินค้าหรือให้บริการ เกิดขึ้น เพื่อแสดงว่าผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าว ได้ขายสินค้าหรือให้บริการชนิด หรือประเภท ใดให้แก่บุคคลใด เมื่อใด มีจำนวนปริมาณและคิดเป็นมูลค่าเท่าใด และมีจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือ ภาษีขาย ที่ได้เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บเป็นจำนวนเท่าใด และสำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เป็น ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับ บริการ และผู้นำเข้า ใบกำกับภาษีเป็นหลักฐานที่พิสูจน์ว่า ผู้ประกอบการได้จ่าย หรือพึงต้องจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีซื้อไปเป็นจำนวนเท่าใด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณ

ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระในแต่ละเดือนภาษี และการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มในกรณีที่มียอดภาษีซื้อ มากกว่าภาษีขาย

ผู้มีสิทธิออกไปกำกับภาษี

1. ผู้ประกอบการจดทะเบียน
2. ผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นการชั่วคราว
3. ตัวแทนในราชอาณาจักรของผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักร
4. ตัวแทนในราชอาณาจักรของผู้ประกอบการ ที่อยู่ในราชอาณาจักรที่รับฝากขายสินค้า
5. ผู้ขายทอดตลาดที่ไม่ใช่ส่วนราชการ ซึ่งได้ขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียน
6. ประชกอบการจดทะเบียนที่เลิกประกอบกิจการแล้ว แต่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร ให้ออกใบกำกับภาษีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะหยุดประกอบกิจการ

กรณีที่ไม่ต้องออกไปกำกับภาษี

1. กรณีจำหน่าย จ่าย โอนสินค้าโดยไม่มีค่าตอบแทน และไม่เรียกเก็บ ภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้า
2. กรณีนำสินค้าไปใช้ในกิจการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
3. กรณีนำรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน ไปใช้เป็นทรัพย์สิน
4. กรณีนำสินค้าที่มีไว้เพื่อขายไปใช้กับรถยนต์นั่ง หรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน
5. กรณีมีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ
6. กรณีมีสินค้าคงเหลือ และหรือทรัพย์สินที่มีไว้ในการประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มหรือทั้งกรณีที่ต้องเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่ม และที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ วันเลิกประกอบกิจการหรือ ณ วันที่ได้รับคำสั่งถอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
7. กรณีให้บริการไม่มีค่าตอบแทน และไม่เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้รับบริการ
8. กรณีนำบริการไปใช้ในกิจการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
9. กรณีนำบริการ และหรือนำสินค้าไปใช้เพื่อการรับรอง หรือเพื่อการอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน
10. กรณีนำบริการหรือสินค้าที่มีไว้เพื่อขายไปใช้กับรถยนต์นั่ง หรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน
11. กรณีการให้บริการที่ไม่นับรวมเป็นมูลค่าของฐานภาษี

ชนิดของใบกำกับภาษี

1. ใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปแบบ (มาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร)
2. ใบกำกับภาษีอย่างย่อ (มาตรา 86/6 แห่งประมวลรัษฎากร)

3. ใบกำกับภาษีอย่างย่อที่ออกโดยเครื่องบันทึกการเก็บเงิน (มาตรา 86/6 วรรคห้า แห่งประมวลรัษฎากร)
4. ใบเพิ่มหนี้ (มาตรา 86/9 แห่งประมวลรัษฎากร)
5. ใบลดหนี้ (มาตรา 86/10 แห่งประมวลรัษฎากร)
6. ใบเสร็จรับเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่ส่วนราชการเป็นผู้ออก (มาตรา 86/14 แห่งประมวลรัษฎากร)

กำหนดเวลาในการออกใบกำกับภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียน หรือผู้ที่มีสิทธิออกใบกำกับภาษีแทนผู้ประกอบการจดทะเบียน ต้องจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร และสำเนาใบกำกับภาษี สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการทุกครั้ง โดยต้องจัดทำทันทีที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น พร้อมทั้งส่งมอบใบกำกับภาษีนั้นให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ สำหรับสำเนาใบกำกับภาษีผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องเก็บรักษาไว้ ณ สถานที่ประกอบการที่ออกใบกำกับภาษี เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันที่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษี (ภ.พ. 30) หรือวันทำรายงานภาษีขาย แล้วแต่กรณี (มาตรา 86 แห่งประมวลรัษฎากร)

การจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป

1. มิให้นำ “ใบกำกับภาษี” มาใช้ออกสำหรับรายการการขายสินค้าหรือการให้บริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มเว้นแต่มีรายการสินค้าหรือการให้บริการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมอยู่ด้วย
2. รายการอื่นใดในใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ควรจัดทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อป้องกันการขอให้ยกเลิกแล้วออกใหม่ อันจะทำให้สิ้นเปลืองทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย
3. ต้องไม่ออกใบกำกับภาษีสำหรับรายการการขายสินค้าหรือการให้บริการที่ได้ออกใบกำกับภาษีไปแล้ว
4. กรณีมีความแตกต่างเนื่องจากราคาและปริมาณ ให้ออกใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้แล้วแต่กรณี
5. การออกใบแทนใบกำกับภาษีเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย (ม.86/12) ที่มีบทลงโทษ
6. จัดพิมพ์ใบกำกับภาษีโดยกำหนดให้รายการ “ใบกำกับภาษี” “ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร” และ “เอกสารออกเป็นชุด” เป็นรายการที่ต้องตีพิมพ์ขึ้น เพื่อก่อให้เกิดความสะดวกในการออกใบกำกับภาษีสำหรับรายการอื่นด้วยวิธีใด ๆ
7. รายการ “ชื่อ” ทั้งกรณีผู้ออกและผู้รับใบกำกับภาษี
8. ให้ระบุชื่อผู้ประกอบการ หรือชื่อสถานประกอบการ หรือชื่อการค้า (ชื่อย่อ) ตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้

9. กรณีระบุที่อยู่ไม่ครบถ้วนตามที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่รายการที่อยู่ที่ระบุไว้ถูกต้อง และสามารถบอกตำแหน่งที่ตั้งที่ชัดเจนได้ ถือว่าระบุครบถ้วนแล้ว

10. ผู้ประกอบการจดทะเบียนสามารถใช้คำย่อแทนได้ (ข้อ 8 วรรคสอง ของคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.86/2542) เช่น บริษัทจำกัด ใช้คำย่อว่า บ. ... จก. หรือ บจ. ... บริษัท...จำกัด (มหาชน) ใช้คำย่อว่า บมจ. ... ห้างหุ้นส่วนจำกัด ใช้คำย่อว่า หจก.

11. กรณีระบุชื่อผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ โดยตัวสะกด สระ การันต์ วรรณยุกต์ ผิดพลาด แต่เป็นที่เห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าเป็นผู้ประกอบการรายอื่น ให้ถือว่าได้ระบุชื่อครบถ้วนแล้ว

12. ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เป็นผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการได้รับใบกำกับภาษีที่ระบุชื่อของตนเองผิดพลาดเล็กน้อยในส่วนที่ไม่เป็นสาระสำคัญ หากพิสูจน์จากเอกสารต่าง ๆ แล้วเห็นได้ว่าเป็นบุคคลเดียวกันก่อนโลมให้หักเป็นภาษีซื้อได้

13. กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียน ประกอบกิจการขายสินค้าบุหรี่ปริ หรือยาสูบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นสินค้าที่มีการกำหนดราคาขายปลีก โดยคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้า และป้องกันการผูกขาดให้ออกใบกำกับภาษีเช่นเดียวกับใบกำกับภาษีโดยทั่วไป เว้นแต่ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มให้คำนวณจากฐานราคาขายปลีكدังกล่าว

14. ใบกำกับภาษีสำหรับการส่งออกตามมาตรา 86/5(1) แห่งประมวลรัษฎากร อาจมีรายการเช่นเดียวกับใบกำกับสินค้าซึ่งผู้ส่งออกได้ออกเป็นปกติตามระเบียบทางการค้าระหว่างประเทศ

การจัดทำใบแทนใบกำกับภาษี ให้จัดทำใบแทนใบกำกับภาษี เมื่อมีเหตุดังนี้

1. เหตุเนื่องจากต้องมีการยกเลิกแล้วออกใบกำกับภาษีฉบับใหม่แทนฉบับเดิม
2. เมื่อใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปฉบับเดิมมีข้อความไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามมาตรา 86/4 ซึ่งถือเป็นภาษีซื้อต้องห้ามตามมาตรา 82/3 (2) (uncompleted tax invoice)
3. เมื่อใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปฉบับเดิมมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการ ซึ่งถือเป็นภาษีซื้อต้องห้ามตามมาตรา 82/3 (2) (correction tax invoice)
4. เมื่อต้องการเปลี่ยนใบกำกับภาษีอย่างย่อ (tax invoice (ABB.)) ให้เป็นแบบเต็มรูป
5. เมื่อผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับใบกำกับภาษีที่มีข้อความไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด ถือเป็นภาษีซื้อต้องห้ามตามมาตรา 82/5 (3) ให้ร้องขอให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่จัดทำใบกำกับภาษียกเลิกใบกำกับภาษีฉบับเดิมและจัดทำใบกำกับภาษีฉบับใหม่ที่ถูกต้อง
6. กรณีเจ้าพนักงานประเมินตรวจสอบพบว่า ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้นำใบกำกับภาษีต้องห้ามตามมาตรา 82/5 (3) ไปถือเป็นภาษีซื้อแล้ว ถ้าเจ้าพนักงานประเมินพิจารณาเห็นว่า มีเหตุอันสมควรให้ยกเลิกใบกำกับภาษีฉบับเดิม และนำใบกำกับภาษีฉบับใหม่ที่ถูกต้องมาให้

ตรวจสอบภายในระยะเวลาที่กำหนด (ไม่เกิน 30 วัน) ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสิทธินำใบกำกับภาษีฉบับใหม่ที่ถูกต้องไปถือเป็นภาษีซื้อในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มได้

การจัดทำใบกำกับภาษีอย่างย่อ

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการขายสินค้าในลักษณะขายปลีก หรือให้บริการในลักษณะบริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมาก และเป็นการขายสินค้าที่ผู้ขายทราบโดยชัดแจ้งว่า เป็นการขายให้แก่ผู้บริโภคโดยตรงและได้ขายในปริมาณซึ่งตามปกติวิสัยของผู้บริโภคนั้นจะนำสินค้าไปบริโภคหรือใช้สอยโดยมิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำไปขายต่อไปตลอดถึงการให้บริการในลักษณะบริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมาก เช่น การให้บริการของกิจการภัตตาคาร กิจการโรงแรม กิจการซ่อมแซมทุกชนิด กิจการโรงพยาบาลนตร์ กิจการสถานบริการน้ำมัน เป็นต้น มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ และกฎหมายให้นำภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีอย่างย่อถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรหรือขาดทุนสุทธิเพื่อการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามมาตรา 65 ตรี (6 ทวิ) หากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการเรียกร้องใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปแบบใบกำกับภาษีอย่างย่อ ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เป็นผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการมีหน้าที่ต้องออกให้โดยทันที การออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ ไม่ว่าจะออกโดยการเขียนด้วยหมึก หรือจัดทำขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หรือพิมพ์ดีด หรือกระทำใ้ปรากฏด้วยวิธีการอื่นในลักษณะทำนองเดียวกันก็ได้ ไม่ต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรแต่อย่างใด ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งขายสินค้าหรือให้บริการต่อเนื่องตลอด 24 ชม. โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นวันทำการที่ชัดเจน เช่น การขายสินค้าของร้านค้าสะดวกซื้อตลอด 24 ชม. และได้รับอนุมัติให้ออกใบกำกับภาษีอย่างย่อโดยเครื่องบันทึกการเก็บเงิน โดยทั่วไปผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องถือเวลา 24.00 น. เป็นเวลาสิ้นวันทำการเพื่อการออกใบกำกับภาษีและการจัดทำรายงานต่าง ๆ ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการจดทะเบียนจดทะเบียนจะถือช่วงเวลาใดระหว่าง 17.00 น. จนถึง 8.00 น. เป็นช่วงเวลาสิ้นวันทำการก็ได้ และหากได้เลือกปฏิบัติเป็นอย่างไรแล้ว ให้ถือปฏิบัติเป็นอย่างเดียวกันตลอดไป เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรให้เปลี่ยนแปลงได้ (คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.45/2537 ใช้อยู่บังคับตั้งแต่ 1 มกราคม 2535)

การจัดทำใบเพิ่มหนี้ ให้จัดทำใบเพิ่มหนี้เมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้

1. มีการเพิ่มราคาสินค้าที่ขาย เนื่องจากสินค้าเกินกว่าจำนวนที่ตกลงซื้อขายกัน
2. มีการคำนวณราคาสินค้าผิดพลาดต่ำกว่าที่เป็นจริง
3. มีการเพิ่มราคาสินค้า เนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด
4. มีการเพิ่มราคาค่าบริการเนื่องจากให้บริการเกินกว่าข้อกำหนดที่ตกลงกัน
5. มีการคำนวณราคาค่าบริการผิดพลาดต่ำกว่าความเป็นจริง
6. มีการเพิ่มราคาค่าบริการ เนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด

การจัดทำใบลดหนี้ ให้จัดทำใบลดหนี้เมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้

1. มีการลดราคาสินค้าที่ขายเนื่องจากสินค้าผิดข้อกำหนดที่ตกลงกัน สินค้าชำรุดเสียหายหรือขาดจำนวน คำณวนราคาสินค้าผิดพลาดสูงกว่าที่เป็นจริงหรือเนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด
2. มีการลดราคาค่าบริการเนื่องจากให้บริการผิดข้อกำหนดที่ตกลงกัน บริการขาดจำนวน คำณวนราคาค่าบริการผิดพลาดสูงกว่าที่เป็นจริง หรือเนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด
3. เมื่อได้รับสินค้าที่ขายกลับคืนมาเนื่องจากสินค้าชำรุดบกพร่อง ไม่ตรงตามตัวอย่าง ไม่ตรงตามคำพรรณนา หรือเนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด
4. เมื่อผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินชดเชยหรือเงินอื่นในลักษณะทำนองเดียวกันให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการตามข้อผูกพันในกฎหมาย
5. เมื่อผู้ประกอบการจดทะเบียนได้มีการจ่ายเงินจ่ายล่วงหน้าเงินประกัน เงินมัดจำเงินจอง หรือเงินอื่นที่เรียกเก็บในลักษณะทำนองเดียวกันให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการตามข้อตกลงทางการค้า
6. มีการคืนสินค้าหรือแลกเปลี่ยนสินค้าตามข้อตกลงทางการค้าระหว่างผู้ประกอบการจดทะเบียนด้วยกัน
7. มีการคืนสินค้าหรือแลกเปลี่ยนสินค้าตามข้อตกลงทางการค้าระหว่างผู้ประกอบการจดทะเบียนและผู้ซื้อสินค้า ทั้งนี้ เฉพาะที่กระทำภายในเวลาอันสมควร
8. มีการบอกเลิกสัญญาบริการเนื่องจากการให้บริการบกพร่องหรือให้บริการผิดข้อกำหนดที่ตกลงกัน
9. มีการบอกเลิกสัญญาบริการเนื่องจากไม่มีการให้บริการตามสัญญา

การจัดทำใบเพิ่มหนี้และใบลดหนี้

การจัดทำใบเพิ่มหนี้และใบลดหนี้ต้องมีรายการต่อไปนี้

1. ต้องมีคำว่า "ใบเพิ่มหนี้" หรือ "ใบลดหนี้" ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด
2. ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้ และในกรณีที่ตัวแทนเป็นผู้ออกใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้ในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียนให้ระบุชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของตัวแทนนั้นด้วย
3. ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ
4. วัน เดือน ปี ที่ออกใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้
5. หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษีเดิม รวมทั้งหมายเลขลำดับของเล่ม (ถ้ามี) มูลค่ารวมทั้งหมดของสินค้าหรือบริการที่แสดงไว้ในใบกำกับภาษีดังกล่าว มูลค่ารวมทั้งหมดที่ถูกต้องของสินค้าหรือบริการ ผลต่างของจำนวนมูลค่ารวมทั้งหมดทั้งสองและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาพที่ 2.2 ตัวอย่างใบกำกับภาษีอย่างย่อ

การจัดทำรายงานในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

1. รายงานภาษีขาย (output book)
2. รายงานภาษีซื้อ (input book)
3. รายงานสินค้าและวัตถุดิบ (stock book) โดยทั่วไปใช้ระบบ perpetual บันทึกการเคลื่อนไหวของสินค้าทุกรายการ รายละเอียดสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 30 มิถุนายน และ 31 ธันวาคม สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นแบบ periodic ตรวจสอบสินค้าคงเหลือเพียง ณ วันใดวันหนึ่ง

การลงรายการในรายงานภาษีขาย

1. การลงรายการสำหรับใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป

1.1 ให้ลงรายการตามมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้รับหรือพึงได้รับซึ่งเกิดจากใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 หรือใบกำกับตามมาตรา 86/5 เฉพาะที่มีลักษณะเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป เป็นรายใบกำกับภาษี

1.2 กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีการจัดทำใบกำกับภาษีที่มีลักษณะเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ในแต่วันตั้งแต่ 100 ฉบับขึ้นไป ของแต่ละสถานประกอบการ และได้จัดทำมีรายงานสรุปการขายประจำวัน ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวจะลงรายการเฉพาะมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมดต่อวันที่ได้รับหรือพึงได้รับตามรายงานสรุปการขายประจำวัน โดยไม่ต้องลงเป็นรายใบกำกับภาษีก็ได้ ผู้ประกอบการจดทะเบียน ต้องจัดทำรายงานสรุปการขายประจำวัน โดยมีรายการและข้อความอย่างน้อยดังต่อไปนี้ และสามารถจัดทำแยกออกเป็นแต่ละแผนกของสินค้าหรือบริการ หรือแยกเป็นแต่ละประเภท ชนิด ขนาด หรือในลักษณะทำนองเดียวกันของสินค้าหรือบริการก็ได้

- (1) วัน เดือน ปี
- (2) เลขที่ใบกำกับภาษี เล่มที่ / เครื่องที่ (ถ้ามี)
- (3) ชื่อผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ

(4) มูลค่าสินค้าหรือบริการ และจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่คำนวณจากมูลค่าสินค้าหรือบริการ โดยให้แยกออกจากมูลค่าสินค้าและหรือบริการให้ชัดเจน

กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีความประสงค์จัดทำรายงานสรุปการขายประจำวัน โดยมีรายการและข้อความแตกต่างจากที่กำหนดไว้ดังกล่าว ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร

2. การลงรายการในรายงานภาษีขาย สำหรับใบกำกับภาษีอย่างย่อ

2.1 ให้ลงรายการเฉพาะมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมดต่อวันที่ได้รับหรือพึงได้รับ ซึ่งเกิดจากใบกำกับภาษีอย่างย่อตามมาตรา 86/6 มาตรา 86/7 และใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/5 ที่ไม่มีลักษณะเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปนั้น

2.2 ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ระบุไว้ในใบกำกับภาษีอย่างย่อตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่อไปนี้

(1) ไม่ต้องระบุชื่อผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ และรายการสินค้าหรือบริการ และต้องแยกจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มสินค้าหรือบริการ โดยต้องสัมพันธ์กับมูลค่าสินค้าหรือบริการ

(2) กรณีจัดทำใบกำกับภาษีอย่างย่อเป็นเล่ม ให้ลงรายการมูลค่าสินค้าหรือบริการที่เป็นยอดรวมแต่ละยอดตามใบกำกับอย่างย่อ โดยระบุว่า “เล่มที่... เลขที่... ถึงเลขที่...”

(3) กรณีจัดทำใบกำกับภาษีอย่างย่อโดยไม่ได้ออกเป็นเล่ม ให้ลงรายการมูลค่าสินค้าหรือบริการเป็นยอดรวมแต่ละยอดตามใบกำกับภาษีอย่างย่อ โดยระบุว่า “เลขที่... ถึงเลขที่...”

2.3 กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรให้ใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินเพื่อออกใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 มาตรา 86/5 และมาตรา 86/6 ซึ่งเครื่องบันทึกการเก็บเงินออกรายงานสรุปการขายประจำวันแยกเป็นรายเครื่องบันทึกการเก็บเงิน ให้ลงรายการเฉพาะมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมดต่อวันที่ได้รับหรือพึงได้รับ ซึ่งเกิดจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ โดยแยกออกเป็นรายเครื่องบันทึกการเก็บเงิน พร้อมทั้งระบุเลขรหัสประจำเครื่องบันทึกการเก็บเงินที่อธิบดีกรมสรรพากรไว้ในรายงานภาษีขายด้วย และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่เครื่องบันทึกการเก็บเงินออกใบกำกับภาษี เว้นแต่ กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินชนิดไฟฟ้า หรือชนิดคอมพิวเตอร์ที่ใช้ต่อเชื่อมเข้ากับระบบคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อื่นเป็นระบบ POSS (Point of Sale System) จะต้องจัดทำรายงานภาษีขายโดยอัตโนมัติทุกสิ้นวันทำการ

3. กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าปลีก ซึ่งมีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ แต่ต้องจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปตามมาตรา 86/4 สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการทุกครั้ง เมื่อถูกเรียกร้อง ให้ดำเนินการดังนี้

3.1 กรณีจัดทำใบกำกับภาษีอย่างย่อเป็นเล่มหรือไม่ได้ออกเป็นเล่มผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปตามมาตรา 86/4 ส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ

โดยไม่ต้องจัดทำใบกำกับภาษีอย่างย่ออีก และให้ลงรายการสำหรับใบกำกับภาษีอย่างย่อตามปกติ

3.2 กรณีใช้เครื่องบันทึกเก็บเงินออกใบกำกับภาษีอย่างย่อและลงรายการแล้ว หากผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปตามมาตรา 86/4 ส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ให้ลงรายการตามใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป เป็นรายใบกำกับภาษีด้วย โดยไม่ต้องระบุมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม และหมายเหตุไว้ว่า “ออกแทนใบกำกับภาษีอย่างย่อ เลขที่...”

4. กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนประกอบกิจการสถานบริการน้ำมันให้ลงรายการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดใน แล้วแต่กรณี เว้นแต่การขายน้ำมันของสถานบริการน้ำมัน ซึ่งได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรให้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากมิเตอร์หัวจ่าย ให้ลงรายการเฉพาะมูลค่าสินค้าและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมดต่อวันที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายน้ำมัน เชื้อเพลิงผ่านมิเตอร์หัวจ่ายตามรายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด (ส่วน ก.) ซึ่งต้องจัดทำเป็นรายวันอยู่แล้ว และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่จัดทำรายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด (ส่วน ก.)

5. ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังต่อไปนี้ ให้ลงรายการตามมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้รับหรือพึงได้รับ โดยจัดให้มีเอกสารประกอบการลงรายงานตามประเภทความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเอกสารดังกล่าวต้องมีปริมาณและมูลค่าสินค้าหรือบริการเพื่อคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม

5.1 กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีความผิดต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อมีการจำหน่าย จ่าย โอนสินค้าโดยไม่มีค่าตอบแทน ตามมาตรา 77/1 (8) หรือเมื่อมีการให้บริการโดยไม่มีค่าตอบแทนตามมาตรา 77/1 (10)

5.2 กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีความรับผิดชอบต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 77/1 (8) (ง) (จ) (ฉ) และ (ช) หรือมาตรา 77/1 (10) กรณีการใช้บริการของตนเองไม่ว่าประการใด ๆ

5.3 กรณีส่วนราชการเป็นผู้ทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียนตาม 83/5 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนลงรายงานภาษีขายตามหลักฐานใบเสร็จรับเงินของทางราชการ

6. กรณีผู้ทอดตลาดที่มีส่วนราชการได้ขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียน และได้นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 83/5 โดยยื่นรายการตามแบบ ภ.พ. 36 นำส่งภาษีตามมาตรา 83/5 วรรคสอง ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินไม่ต้องนำมูลค่าสินค้าและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มตามสำเนาใบกำกับภาษีที่ออกตามมาตรา 86/3 มาลงรายการในรายงานภาษีขาย

7. กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ต้องนำค่าตอบแทนที่มีลักษณะและเงื่อนไขตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความ

ในมาตรา 79 (4) มารวมคำนวณเป็นมูลค่าของฐานภาษีตามมาตรา 79 ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ต้องนำค่าตอบแทนดังกล่าวมาลงรายการในรายงานภาษีขาย

8. กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนขายสินค้าโดยการส่งออก ให้ลงรายการตามมูลค่าสินค้าส่งออก โดยให้ใช้ราคา F.O.B. ของสินค้า และให้ลงรายการภายในสามวันทำการ นับแต่วันที่กรมศุลกากรออกใบขนสินค้าขาออก ดังต่อไปนี้

8.1 การส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักรเพื่อส่งไปต่างประเทศซึ่งความรับผิดชอบในเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อชำระอากรขาออก วางหลักประกันอากรขาออก หรือจัดให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาออก ให้ลงรายการภายในสามวันทำการ นับแต่วันที่ชำระอากรขาออก วางหลักประกันอากรขาออก หรือจัดให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาออก แล้วแต่กรณี

8.2 การนำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกตามมาตรา 77/1 (14) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นในวันที่นำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ให้ลงรายการภายในสามวันทำการ นับแต่วันที่นำสินค้าเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

9. กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนออกใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 86/9 หรือใบลดหนี้ตามมาตรา 86/10 ให้ลงรายการเป็นรายใบเพิ่มหนี้และใบลดหนี้ ภายในสามวันทำการ นับแต่วันที่ระบุในใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้ แล้วแต่กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าว สามารถจัดทำรายงานภาษีขายที่ลงรายการเฉพาะรายการตามใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้ต่างหากอีกหนึ่งรายงานก็ได้

10. กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหนี้สูญเกิดขึ้นจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ และได้มีการจำหน่ายหนี้สูญดังกล่าวตามจำนวน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนำภาษีขายที่คำนวณจากส่วนของหนี้สูญมาหักออกจากภาษีขายในเดือนภาษีที่ได้มีการจำหน่ายหนี้สูญ โดยใช้เอกสารการตัดหนี้สูญทางบัญชีประกอบการลงรายการในรายงานภาษีขาย

รายการที่ต้องบันทึกในรายงานภาษีขายเสมอ และเป็นรายการเพิ่มยอดภาษีขาย

1. รายการขายสินค้าหรือการให้บริการโดยทั่วไป
2. รายการแลกเปลี่ยนสินค้า (barter) กับสินค้าหรือแลกเปลี่ยนกับบริการ
3. รายการนำสินค้าเข้าไปชำระเป็นส่วนหนึ่งของราคาสินค้าที่ซื้อใหม่ (trade in)
4. รายการให้บริการจัดนำเที่ยวในประเทศ
5. การส่งสินค้าให้ลูกค้าทดลองใช้ก่อนซื้อ และเมื่อลูกค้าพอใจในสินค้านั้นได้ตกลงขายสินค้าตามที่ได้ส่งมอบให้ลูกค้าทดลองใช้นั้น โดยถือเป็นการขายตั้งแต่วันที่ได้ส่งมอบสินค้าให้ลูกค้าทดลองใช้นั้น การส่งสินค้าที่จะขายไปให้ลูกค้าเลือกซื้อเกินกว่า 14 วัน และหรือผู้ประกอบการจดทะเบียนมิได้ลงรายการในรายงานสินค้าและวัตถุดิบในช่องหมายเหตุไว้ให้ชัดเจนว่า

รายการขายสินค้าหรือให้บริการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0

1. รายการให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรและได้มีการให้บริการนั้นในต่างประเทศ โดยผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องกระทำกิจการอันเป็นสาระสำคัญของการรับจ้างทำของในประเทศไทยและได้ส่งผลของการรับจ้างทำของนั้นไปใช้ในต่างประเทศทั้งหมด และต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ
2. รายการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยาน หรือเรือเดินทะเล
3. รายการขายสินค้าหรือให้บริการกับกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่งท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วงเหลือจากต่างประเทศ
4. การขายสินค้าหรือการให้บริการกับองค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล หรือองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ
5. การขายสินค้าหรือให้บริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บน กับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการในเขต EPZ หรือระหว่างผู้ประกอบการจดทะเบียน ที่ประกอบกิจการอยู่ในเขต EPZ ไม่ว่าจะอยู่ในเขต EPZ เดียวกันหรือไม่ ตามหลักฐานสำเนาใบกำกับภาษี และใบผ่านพิธีการศุลกากรสินค้า
6. รายการส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักรเพื่อส่งไปต่างประเทศ ตามหลักฐานสำเนา invoice และใบขนสินค้าขาออก
7. รายการนำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขต EPZ เฉพาะสินค้าที่ต้องเสียอากรขาออก หรือได้รับยกเว้นอากรขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ตามหลักฐานสำเนาใบกำกับภาษี และใบผ่านพิธีการศุลกากร
8. การขายสินค้าของคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรที่ขายให้แก่ผู้เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ตามหลักฐานสำเนา Invoice และใบขนสินค้าขาออก
9. รายการส่งมอบสินค้าให้ตัวแทนเพื่อขาย กรณีที่การฝากขายสินค้าไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา 78 (3)
10. รายการเพิ่มราคาสินค้าหรือค่าบริการ ตามใบเพิ่มหนี้
11. รายการนำสินค้าหรือบริการไปใช้เพื่อการอื่นใด ที่มีใช้เพื่อการประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามหลักฐานใบสำคัญ เพราะไม่ต้องออกใบกำกับภาษี
12. การนำรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์ดังกล่าวที่มีไว้หรือการให้บริการไปใช้ในกิจการ
13. รายการสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ ตามผลการตรวจสอบ

14. รายการสินค้าคงเหลือหรือทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีไว้ในประกอบการ
กิจการ ณ วันเลิกประกอบกิจการ หรือวันที่ได้รับแจ้งคำสั่งถอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
รายการขายสินค้าหรือการให้บริการที่ไม่ได้รับประโยชน์ หรือค่าตอบแทนที่อยู่ในข่ายต้องเสีย
ภาษีมูลค่าเพิ่ม อาทิ

1. รายการแจกสินค้าหรือสิ่งของไม่ว่าเพื่อการใด ๆ
2. รายการแถมสินค้าที่แถมต่างหากหรือมิได้แถมไปพร้อมกับการขายสินค้า หรือการ
ให้บริการ หรือมูลค่าของสินค้าที่แถมมีมูลค่าเกินกว่ามูลค่าของสินค้าที่ขายหรือบริการที่ให้
3. รายการแจกสินค้าตัวอย่างให้แก่ผู้จัดจำหน่าย หรือการแจกสินค้าตัวอย่างที่มีใช่
เป็นการแจกสินค้าตัวอย่างเพื่อการส่งเสริมการขาย
4. รายการให้ยืมใช้สิ้นเปลือง และการใช้คืนสินค้าที่ได้ยืมใช้สิ้นเปลือง
5. รายการบริจาคสินค้าที่มีใช่การบริจาคให้แก่องค์การสาธารณกุศล
6. รายการพิเศษที่อาจพบในรายงานภาษีขายที่เป็นรายการลดยอดภาษีขาย อาทิ
7. รายการจำหน่ายหนี้สูญ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากร
กำหนด ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 85)
8. รายการรับคืนสินค้าหรือบอกเลิกสัญญาบริการ ตามสำเนาใบลดหนี้
9. รายการลดราคาสินค้าหรือค่าบริการ เนื่องจากสินค้าหรือบริการผิดข้อกำหนด
ที่ตกลงกัน หรือสินค้าหรือบริการขาดจำนวน หรือสินค้าชำรุดเสียหาย หรือเนื่องจากคำนวณราคา
ผิดพลาดสูงกว่าที่เป็นจริง ตามสำเนาใบลดหนี้

รายการที่ต้องบันทึกในรายงานภาษีซื้อ และเป็นรายการเพิ่มยอดภาษีซื้อ

1. รายการซื้อสินค้าและบริการ ตามหลักฐานใบกำกับภาษี
2. รายการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ตามหลักฐานใบเสร็จรับเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มของ
กรมศุลกากร สำหรับจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าสินค้าตามหลักฐานใบเสร็จรับเงิน
ของกรมศุลกากรนั้น ในทางปฏิบัติกรมสรรพากรอนุโลมให้นำจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า
สินค้าจากต่างประเทศ ตามหลักฐานใบเสร็จรับเงินของกรมศุลกากรมาถือเป็นภาษีซื้อได้ทั้งจำนวน
3. รายการซื้อสินค้าทุน หรือทรัพย์สินในประเทศจากผู้ประกอบการจดทะเบียนตาม
หลักฐานใบกำกับภาษี
4. รายการเพิ่มราคาสินค้าหรือค่าบริการ ตามหลักฐานใบเพิ่มหนี้
5. รายการนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามแบบแสดงรายการ ภ.พ. 36 ตามหลักฐานใบเสร็จรับเงิน
ของกรมสรรพากร และแบบแสดงรายการ ภ.พ. 36 เนื่องจากกรณีดังต่อไปนี้
(1) ซื้อสินค้าหรือรับบริการจากผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักร และเข้ามา
ประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการเป็นการชั่วคราวโดยไม่จดทะเบียน VAT

(2) จ่ายเงินค่าบริการให้แก่ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักรที่ได้ให้บริการนอกราชอาณาจักรและได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร

6. รายการนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มตามแบบแสดงรายการ ภ.พ. 36 เนื่องจากรับโอนกรรมสิทธิ์สินค้าหรือสิทธิ ในบริการที่เคยเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 จากองค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล ตามหลักฐานใบเสร็จรับเงินของกรมสรรพากร และแบบแสดงรายการ ภ.พ. 36

7. รายการลดยอดภาษีซื้อในรายงานภาษีซื้อ

8. รายการส่งคืนสินค้าหรือบอกเลิกสัญญาบริการตามหลักฐานใบลดหนี้ที่ได้รับจากผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการ

9. รายการแสดงราคาสินค้าหรือค่าบริการ เนื่องจากสินค้าหรือบริการผิดข้อกำหนดที่ตกลงกัน สินค้าหรือบริการขาดจำนวน สินค้าชำรุดเสียหาย หรือเนื่องจากคำนวณราคาผิดพลาดสูงกว่าที่เป็นจริงตามใบลดหนี้

10. รายการเกี่ยวกับใบลดหนี้ ให้ลงรายการให้แล้วเสร็จภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่ ได้รับใบลดหนี้

11. ในปัจจุบันไม่ต้องลงรายการสำหรับใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ซึ่งไม่สามารถนำไปหักในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มเนื่องจากต้องห้ามตามมาตรา 82/5 แห่งประมวลรัษฎากร แล้ว ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2541 เป็นต้นมา ตามประกาศอธิบดีฯ เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 89)

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

นักบัญชีจำเป็นต้องศึกษาบทบัญญัติข้อกำหนดของกฎหมายในประมวลรัษฎากร ที่เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มให้เข้าใจเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายจากการที่ไม่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มมีวิธีการวิเคราะห์รายการค้าการบันทึกบัญชี เช่นเดียวกันสำหรับกิจการให้บริการและกิจการซื้อสินค้ามาเพื่อขาย กิจการต้องบันทึกบัญชีและภาษีขายตามอัตราภาษีที่กฎหมายกำหนด จากการซื้อ ขาย รับคืน ส่งคืน เพิ่มหนี้ ลดหนี้ ฯลฯ ด้วย

ภาษีซื้อ เป็นภาษีที่กิจการถูกเรียกเก็บจากผู้ขาย แต่กิจการสามารถขอคืนจากกรมสรรพากรได้ ดังนั้น กรมสรรพากรจึงเป็นลูกหนี้ของกิจการ อยู่ในหมวดสินทรัพย์ (1)

ภาษีขาย เป็นภาษีที่กิจการเรียกเก็บจากผู้บริโภค ซึ่งกิจการต้องนำส่งกรมสรรพากร ดังนั้น กรมสรรพากรจึงเป็นเจ้าหนี้ของกิจการ อยู่ในหมวดหนี้สิน (2)

1. กิจการให้บริการ

ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการที่ให้บริการใช้เกณฑ์เงินสด ดังนั้น ความรับผิดชอบจะเกิดขึ้นเมื่อผู้ให้บริการได้ออกใบแจ้งหนี้

หมายเหตุ เกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิกิจการบริการ กำหนดให้เลือกรับรู้อยู่ได้ตามเกณฑ์เงินสดหรือเกณฑ์สิทธิ ตั้งแต่เริ่มรอบระยะเวลาบัญชีปีแรกและถือปฏิบัติตามเกณฑ์ที่เลือกนั้นตลอดไป นับแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลัง 1 ม.ค.2550 เป็นต้นไป ไม่มีสิทธิเลือกรับรู้อยู่ได้ดังกล่าว ต้องใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่ายเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 1 บริษัท ฟ้าประทาน จำกัด ดำเนินกิจการอยู่ซ่อมรถ จดทะเบียนมูลค่าเพิ่ม 7% รายการค้าระหว่างเดือนมีนาคม 2551

2551

- มี.ค. 1 ให้บริการเปลี่ยนยางรถยนต์เป็นเงิน 7,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่มตามใบกำกับภาษีเลขที่ 0103 จำนวน 490 บาท
- 2 ซื้อเครื่องใช้สำนักงาน 3,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 210 บาท เป็นเงินสด
- 3 ซื้อเครื่องมืออุปกรณ์จำนวน 20,000 บาท เป็นเงินสด ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1,400 บาท
- 6 ส่งใบแจ้งหนี้เลขที่ 0603 ค่าพ่นสีรถยนต์ให้ลูกค้าจำนวน 20,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1,400 บาท
- 19 ได้รับชำระหนี้จากลูกค้าตามใบแจ้งหนี้เลขที่ 0603 และออกใบกำกับภาษีเลขที่ 0203
- 20 จ่ายค่าโฆษณาจำนวน 1,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 70บาท
- 26 จ่ายค่ารับรอง 1,000 บาทซึ่งรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม7%
- 29 จ่ายค่าไฟฟ้า 2,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 140 บาท
- 31 ปิดบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม

สมุดรายวันทั่วไป

ว.ด.ป.	รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
25x1 มี.ค.	1 เงินสด รายได้ค่าบริการ ภาษีขาย (ได้รับค่าบริการซ่อมรถยนต์)		7,490	-		
					7,000	-
					490	-
	2 เครื่องใช้สำนักงาน ภาษีซื้อ เงินสด (ซื้อเครื่องใช้สำนักงานเป็นเงินสด)		3,000	-		
			210	-		
					3,210	-
	3 เครื่องมืออุปกรณ์ ภาษีซื้อ เงินสด (ซื้อเครื่องมืออุปกรณ์เป็นเงินสด)		20,000	-		
			1,400	-		
					21,400	-
	6 ลูกหนี้ รายได้ค่าบริการ ภาษีขายยังไม่ถึงกำหนด (ส่งบิลแจ้งหนี้ให้ลูกค้า)		21,400	-		
					20,000	-
					1,400	-

สมุดรายวันทั่วไป

ว.ด.ป.	รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
25x1 มี.ค.	19 เงินสด		20,000	-		
	ภาษีขายยังไม่ถึงกำหนด ลูกหนี้		1,400	-	20,000	-
	ภาษีขาย (รับชำระหนี้จากลูกหนี้)				1,400	-
	20 ค่าโฆษณา		1,000	-		
	ภาษีซื้อ		70	-		
	เงินสด (จ่ายค่าโฆษณา)				1,070	-
	26 ค่ารับรอง		1,070	-		
	เงินสด (จ่ายค่ารับรอง)				1,070	-
	29 ค่าไฟฟ้า		2,140	-		
	เงินสด (จ่ายค่าไฟฟ้า)				2,140	-
30 ภาษีขาย		1,890	-			
ภาษีซื้อ				1,680	-	
เจ้าหนี้สรรพากร (ปิดบัญชีภาษีขาย ภาษีซื้อ)				210	-	

ตัวอย่างที่ 2 จากตัวอย่างที่ 1 รายการวันที่ 6 มีนาคม 2551 กิจการส่งใบแจ้งหนี้ไปให้ลูกค้า กิจการยังไม่ออกใบกำกับภาษีให้ลูกค้าแต่บันทึกหนี้ด้วยรายการรวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ความรับผิดชอบในการเสียภาษีเกิดขึ้นเมื่อลูกค้าชำระเงินเรียบร้อยแล้วในวันที่ 19 มีนาคม จึงบันทึกภาษีขาย

ถ้ากิจการได้รับใบแจ้งหนี้ เช่น กิจการได้รับใบแจ้งหนี้ค่าทาสีอาคาร 3,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 210 บาท กิจการจะยังไม่บันทึกภาษีซื้อเพราะยังไม่ได้ใบกำกับภาษีและยังไม่ได้จ่ายเงิน การบันทึกบัญชีทำได้ 2 วิธี คือ

1. บันทึกหนี้สินรวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว

เมื่อได้รับแจ้งหนี้		เมื่อจ่ายเงิน	
เดบิต ค่าซ่อมแซม	3,000	เดบิต ค่าซ่อมแซมค้างจ่าย	3,210
ภาษีซื้อยังไม่ถึงกำหนด	210	ภาษีซื้อ	210
เครดิต ค่าซ่อมแซมค้างจ่าย	3,210	เครดิต เงินสด	3,210
		ภาษีซื้อยังไม่ถึงกำหนด	210

2. บันทึกหนี้สินไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

เมื่อได้รับแจ้งหนี้		เมื่อจ่ายเงิน	
เดบิต ค่าซ่อมแซม	3,000	เดบิต ค่าซ่อมแซมค้างจ่าย	3,000
เครดิต ค่าซ่อมแซมค้างจ่าย	3,000	ภาษีซื้อ	210
		เครดิต เงินสด	3,210

ภาษีขาย

ว.ค.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		ว.ค.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
2551					2551				
มี.ค. 31	ภาษีมูลค่าเพิ่ม		1,890	-	มี.ค. 1	เงินสด		490	-
			<u> </u>		19	เงินสด		<u>1,400</u>	-
			<u>1,890</u>	-				<u>1,890</u>	-

ภาษีซื้อ

ว.ค.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		ว.ค.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
2551					25x1				
มี.ค. 2	เงินสด		210	-	ม.ค. 31	ภาษีมูลค่าเพิ่ม		1,680	-
3	เงินสด		1,400	-					
20	เงินสด		<u>70</u>	-				<u> </u>	
			<u>1,680</u>	-				<u>1,680</u>	-

ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ว.ค.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		ว.ค.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
2551					2551				
มี.ค. 31	ภาษีซื้อ ยอดยกไป		1,680	-	มี.ค. 31	ภาษีขาย		1,890	-
			<u>210</u>	-				<u> </u>	
			<u>1,890</u>	-				<u>1,890</u>	-

2. กิจการซื้อขายสินค้า

2.1 การบันทึกบัญชีของกิจการซื้อขายสินค้า

ตัวอย่างที่ 3 บริษัท วิชชุ จำกัด เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตรา 7% ซื้อขายผู้ยื่นทั้งเงินสดและเงินเชื่อ มีรายการค้าเกิดขึ้นระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2551 ดังนี้

2551

- ก.พ. 1 มีสินค้าคงเหลือของเดือนมกราคมมา 80 เครื่อง ราคาทุนเครื่องละ 10,000 บาท
- 2 ซื้อผู้ยื่นเป็นเงินเชื่อ 100 เครื่อง จากบริษัท พรเทพ จำกัด ได้รับใบกำกับภาษีเลขที่ 012 ในราคาเครื่องละ 12,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 84,000 บาท เงื่อนไข 2/10, n/30
- 5 ส่งคืนสินค้าที่ซื้อเมื่อวันที่ 2 มีนาคม จำนวน 10 เครื่อง ได้รับใบลดหนี้เลขที่ 210

2551

- ก.พ. 6 จ่ายค่าโฆษณาสินค้า 1,070 บาท ให้บริษัทนาดี ราคานี้ได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว เป็นเงินสดได้รับใบกำกับภาษีเลขที่ 1202
- 8 ขายตู้เย็นเป็นเงินเชื่อ 100 เครื่องให้ร้านจุกเจียบเซ็ง ในราคาเครื่องละ 13,500 บาท เงื่อนไข 1/15, n/30 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ได้เปิดใบกำกับภาษีเลขที่ 0103
- 12 รับคืนตู้เย็นที่ขายเป็นเงินเชื่อจำนวน 10 เครื่อง (สินค้าที่ซื้อเมื่อวันที่ 2 ก.พ.) และได้ออกใบลดหนี้เลขที่ 010
- 28 ขายสินค้าหน้าร้านเป็นเงินสด 20 เครื่อง ได้ออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ 15,000 บาท ราคาทุน 12,000 บาท เป็นเงินสด

กิจการใช้ periodic inventory method		กิจการใช้ perpetual inventory method	
2551			
ก.พ. 2	ซื้อ ภาษีซื้อ เจ้าหนี้ (ซื้อสินค้าตามเงื่อนไข 2/10, n/30)	1,200,000 84,000 1,284,000	สินค้าคงเหลือ ภาษีซื้อ เจ้าหนี้ (ซื้อสินค้าตามเงื่อนไข 2/10, n/30)
			1,200,000 84,000 1,284,000
5	เจ้าหนี้ ส่งคืน ภาษีซื้อ (ส่งคืนสินค้าที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ)	128,400 120,000 8,400	เจ้าหนี้ สินค้าคงเหลือ ภาษีซื้อ (ส่งคืนสินค้าที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ)
			128,400 120,000 8,400
6	ค่าโฆษณา ภาษีซื้อ เจ้าหนี้ (จ่ายค่าโฆษณา)	1,000 70 1,070	ค่าโฆษณา ภาษีซื้อ เจ้าหนี้ (จ่ายค่าโฆษณา)
			1,000 70 1,070
8	ลูกหนี้ ขาย ภาษีขาย (ซื้อสินค้าตามเงื่อนไข 1/15, n/30)	1,444,500 1,350,000 94,500	ลูกหนี้ ขาย ภาษีขาย (ซื้อสินค้าตามเงื่อนไข 1/15, n/30)
			1,444,500 1,350,000 94,500

กิจการใช้ periodic inventory method			กิจการใช้ perpetual inventory method		
2551					
ก.พ.	8	ไม่ต้องบันทึกต้นทุน	ต้นทุนขาย	1,040,000	
			สินค้าคงเหลือ		1,040,000
			(บันทึกต้นทุนสินค้าที่ขาย)		
12	รับคืน	135,000	สินค้าคงเหลือ	135,000	
	ภาษีขาย	9,450	ภาษีขาย	9,450	
	ลูกหนี้	144,450	ลูกหนี้		144,450
			(รับคืนคู่เย็นที่ขายเป็นเงินเชื่อ)		
			ต้นทุนขาย	120,000	
			สินค้าคงเหลือ		120,000
			(บันทึกต้นทุนสินค้าที่ขาย)		
28	เงินสด	21,000	เงินสด	321,000	
	ขาย	300,000	สินค้าคงเหลือ		300,000
	ภาษีขาย	21,000	ภาษีขาย		21,000
			(ขายสินค้าหน้าร้านเป็นเงินสด)		
			ต้นทุนขาย	240,000	
			สินค้าคงเหลือ		240,000
			(บันทึกต้นทุนสินค้าที่ขาย)		

รายงานภาษีขาย เดือนกุมภาพันธ์ 2551

ใบกำกับภาษี		ชื่อผู้ซื้อสินค้า	มูลค่าสินค้า/ บริการ	จำนวนเงิน ภาษีมูลค่าเพิ่ม	
ว . ค . ป .	เล่มที่/เลขที่				
2551					
ก.พ.	8	Tax Inv/0103	ร้านจูเจียบเซ็ง	1,350,000	94,500
	12	Tax Inv/010	ร้านจูเจียบเซ็ง	(135,000)	(9,450)
	28	ใบกำกับภาษีอย่างย่อ	ขายสด	<u>300,000</u>	<u>21,000</u>
			รวม	<u>1,515,000</u>	<u>106,050</u>

รายงานภาษีซื้อ เดือนกุมภาพันธ์ 2551

ใบกำกับภาษี		ชื่อผู้ขายสินค้า	มูลค่าสินค้า/ บริการ	จำนวนเงิน ภาษีมูลค่าเพิ่ม	
ว . ด . ป . 2551	เล่มที่/เลขที่				
ก.พ.	2	Tax Inv/012	บริษัท พรเทพ จำกัด	1,200,000	84,000
	5	Tax Inv/210	บริษัท พรเทพ จำกัด	(120,000)	(8,400)
	6	Tax Inv/1202	บริษัท นาดี จำกัด	<u>1,000</u>	<u>70</u>
			รวม	<u>1,080,000</u>	<u>75,600</u>

รายงานสินค้าและวัตถุดิบ เดือนกุมภาพันธ์ 2551

เลขที่ใบสำคัญ	ว . ด . ป . 2551		ปริมาณสินค้าและวัตถุดิบ (เครื่อง)			หมายเหตุ
			รับ	จ่าย	คงเหลือ	
ยกมา	ก.พ.	1			80	
Tax Inv 012		2	100		180	
ส่งคืน 210		5		10	170	สินค้ามีตำหนิ
Tax Inv 0103		8		100	270	
รับคืน 010		12	10		280	รับคืนสินค้า
ขายสด		20		20	260	

แบบแสดงรายการที่ใช้สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

1. แบบ ภ.พ.01 แบบคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
2. แบบ ภ.พ.02 แบบคำขอยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มรวมกัน
3. แบบ ภ.พ.02.1 แบบคำขอยกเลิกการยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มรวมกัน
4. แบบ ภ.พ.04 แบบคำขอรับใบแทนใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
5. แบบ ภ.พ.08 แบบคำขอถอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
6. แบบ ภ.พ.09 แบบคำขอแจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
7. แบบ ภ.พ. 30 ใช้สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี
8. แบบ ภ.พ.30.2 แบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม ในกรณีปรับปรุงภาษีซื้อที่เฉลี่ยตาม ส่วน ของรายได้
9. แบบ ภ.พ.30.3 แบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม ในกรณีปรับปรุงภาษีซื้อที่เฉลี่ยตาม ส่วนของการใช้พื้นที่อาคาร
10. แบบใบขนสินค้าขาเข้า ใช้สำหรับผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มที่เป็นผู้นำเข้า ไม่ว่าจะ เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือไม่ก็ตาม ผู้นำเข้าต้องชำระภาษีพร้อมกับการชำระอากรขาเข้าตาม กฎหมายว่าด้วยศุลกากร
11. แบบ ภ.พ.36 ใช้สำหรับผู้มีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีดังต่อไปนี้

(ก) ผู้จ่ายเงินที่จ่ายค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการให้แก่ ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งได้เข้ามาประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการชั่วคราว หรือผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการ ในต่างประเทศและได้มีการให้บริการนั้นในราชอาณาจักร

(ข) ผู้รับโอนสินค้าหรือผู้รับโอนสิทธิในบริการที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มไปแล้ว ในอัตราร้อยละ 0 ได้แก่ การรับโอนสินค้าหรือรับโอนสิทธิในบริการ ที่ได้มีการขายหรือให้บริการ กับองค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล ทั้งนี้ เฉพาะการขายสินค้าหรือการให้บริการที่เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ค) ผู้ทอดตลาดซึ่งขายทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียน

กำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ หมายถึง ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ว่า ผู้ประกอบการดังกล่าวจะประกอบการในรูปบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญ กองมรดก บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล องค์การของรัฐบาล หรือนิติบุคคลในรูปแบบใดก็ตามใน

อัตราร้อยละ 7.0 หรือในอัตราร้อยละ 0 โดยคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องยื่นแบบ ภ.พ. 30 พร้อมชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) เป็นรายเดือนทุกเดือนภาษี ไม่ว่าจะมีการขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม และกรณีเดือนภาษีใดมีจำนวนภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย ผู้ประกอบการจะได้รับคืนภาษี และสามารถยื่นแบบ ภ.พ. 30 นี้เป็นคำขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้ยื่นแบบภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

ในกรณีผู้ประกอบการมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้แยกยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีเป็นรายสถานประกอบการ เว้นแต่ได้ยื่นคำร้องขออนุมัติยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีรวมกัน (ภ.พ. 02) เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรแล้ว ก็สามารถยื่นแบบ ภ.พ. 30 รวมกันได้ตั้งแต่เดือนภาษีที่อธิบดีกำหนดเป็นต้นไป

(2) การนำเข้าสินค้า ผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือผู้นำเข้าต้องยื่นแบบใบขนสินค้าขาเข้าและชำระภาษีมูลค่าเพิ่มพร้อมกับการชำระอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ณด่านศุลกากรที่มีการนำเข้าสินค้า

(3) ผู้มีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีผู้ประกอบการที่ให้บริการในต่างประเทศและได้มีการให้บริการนั้นในราชอาณาจักร หรือผู้ทอดตลาดซึ่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียน ต้องยื่นแบบนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 7 วันนับแต่วันที่จ่ายเงินหรือวันรับเงินจากการขายทอดตลาดแล้วแต่กรณี ปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงการคลังขยายกำหนดเวลาการนำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มโดยให้นำส่งภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินให้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียน หรือผู้ประกอบการ และยื่นรายการ แล้วแต่กรณี

(4) กรณีผู้รับโอนสินค้า หรือผู้รับโอนสิทธิในบริการที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอัตราร้อยละ 0 ให้นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 30 วันนับแต่วันความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงการคลังขยายกำหนดเวลาการนำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้นำส่งและยื่นรายการภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่ครบกำหนด 30 วันที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น

(5) กรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่ว่าจะการคลาดเคลื่อนนั้นจะเป็นเหตุให้จำนวนภาษีในเดือนภาษีเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ก็ตาม จะยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มเติมได้อีกพร้อมกับชำระภาษี (ถ้ามี) ให้ถูกต้องครบถ้วน ณ หน่วยงานที่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ก่อน

สถานที่ยื่นแบบ

1. กรณีสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา(เขต/อำเภอ) ในท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่

2. กรณีสถานประกอบการตั้งอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา (อำเภอ) ในท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่

การชำระภาษี

1. ชำระเป็นเงินสด
2. ชำระด้วยเช็คขีดคร่อม ส่งจ่ายแก่กรมสรรพากร โดยขีดฆ่าคำว่า ผู้ถือและหรือตามคำสั่ง
3. การยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี สามารถยื่นผ่านเว็บไซต์ของกรมสรรพากรได้

หลักการ/ทฤษฎีที่เกี่ยวกับ การวัดผลและประเมินผล

แนวทางการวัดผลและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะบรรลุผลตามเป้าหมายของการเรียนการสอนที่วางไว้ได้ ควรมีแนวทางต่อไปนี้

1. ต้องวัดและประเมินผลทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะและกระบวนการ เจตคติคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมในวิทยาศาสตร์ รวมทั้งโอกาสในการเรียนของผู้เรียน
2. วิธีการวัดและประเมินผลต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
3. ต้องเก็บข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินผลอย่างตรงไปตรงมา และต้องประเมินผลภายใต้ข้อมูลที่มีอยู่
4. ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องนำไปสู่การแปลผลและลงข้อสรุปที่สมเหตุสมผล
5. การวัดและประเมินผลต้องมีความเที่ยงตรงและเป็นธรรมทั้งในด้านของวิธีการวัด โอกาสของการประเมิน

จุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล

1. เพื่อวินิจฉัยความรู้ความสามารถ ทักษะและกระบวนการ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของผู้เรียน และเพื่อซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะได้เต็มตามศักยภาพ
2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้แก่ตัวผู้เรียนเองว่าบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้เพียงใด
3. เพื่อใช้ข้อมูลในการสรุปผลการเรียนรู้และเปรียบเทียบถึงระดับพัฒนาการของการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนการสอน วิธีการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างแท้จริงของผู้เรียนและครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านตามที่กล่าวมาแล้วจึงต้องวัดและประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic assessment)

การวัดและประเมินผลจากสภาพจริง

กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนมีหลากหลาย เช่น กิจกรรมสำรวจภาคสนาม กิจกรรมการสำรวจตรวจสอบ การทดลอง กิจกรรมศึกษาค้นคว้า กิจกรรมศึกษาปัญหาพิเศษหรือโครงการวิทยาศาสตร์ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ในการทำกิจกรรมเหล่านี้ต้องคำนึงว่าผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพแตกต่างกัน ผู้เรียนแต่ละคนจึงอาจทำงานชิ้นเดียวกันได้เสร็จในเวลาที่แตกต่างกันและผลงานที่ได้ก็อาจแตกต่างกัน เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมเหล่านี้แล้วก็ต้องเก็บรวบรวมผลงานเช่น รายงาน ชิ้นงาน บันทึกและรวบถึงทักษะปฏิบัติต่าง ๆ เจตคติทางวิทยาศาสตร์ ความรัก ความซาบซึ้ง กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ทำและผลงานเหล่านี้ต้องใช้วิธีประเมินที่มีความเหมาะสมและแตกต่างกัน เพื่อช่วยให้สามารถประเมินความรู้ความสามารถและความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของผู้เรียนได้ การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงจะมีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อมีการประเมินหลาย ๆ ด้าน หลากหลายวิธีในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง และต้องประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้ข้อมูลที่มากพอที่จะสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้

ลักษณะสำคัญของการวัดและประเมินผลจากสภาพจริง

1. การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงมีลักษณะที่สำคัญคือ ใช้วิธีการประเมินกระบวนการ ที่ซับซ้อน ความสามารถในการปฏิบัติงาน ศักยภาพของเรียนในด้านของผู้ผลิต และกระบวนการที่ได้ผลผลิตมากกว่าที่จะประเมินว่าผู้เรียนสามารถจดจำความรู้อะไรได้บ้าง
2. เป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียน เพื่อวินิจฉัยผู้เรียนในส่วนที่ควรส่งเสริมและส่วนที่ควรแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถ ความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคล
3. เป็นการประเมินที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมประเมินผลงานของทั้งตนเองและของเพื่อนร่วมห้อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตัวเอง เชื่อมมั่นในตนเอง สามารถพัฒนาตนเองได้
4. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการเรียนการสอนและการวางแผนการสอนของผู้สอนว่าสามารถตอบสนองความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคลได้หรือไม่
5. ประเมินความสามารถของผู้เรียนในการถ่ายโอนการเรียนรู้ไปสู่ชีวิตจริงได้
6. ประเมินด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลายในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

วิธีการและแหล่งข้อมูลที่ใช้

เพื่อให้การวัดและประเมินผลได้สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ผลการประเมินอาจจะได้มาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สังเกตการแสดงออกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
2. ชิ้นงาน ผลงาน รายงาน
3. การสัมภาษณ์

4. บันทึกของผู้เรียน
5. การประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้เรียนและครู
6. การวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติ
7. การวัดและประเมินผลด้านความสามารถ
8. แฟ้มผลงาน

การวัดและประเมินผลด้านความสามารถ (Performance Assessment)

ความสามารถของผู้เรียนประเมินได้จากการแสดงออกโดยตรงจากการทำงานต่าง ๆ ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นของจริงหรือใกล้เคียงกับสภาพจริงและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาหรือปฏิบัติงานได้จริง โดยประเมินจากกระบวนการทำงาน กระบวนการคิดโดยเฉพาะความคิดขั้นสูงและผลงานที่ได้

ลักษณะสำคัญของการประเมินความสามารถคือ กำหนดวัตถุประสงค์ของงาน วิธีการทำงาน ผลสำเร็จของงาน มีคำสั่งควบคุมสถานการณ์ในการปฏิบัติงานและมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน การประเมินความสามารถที่แสดงออกของผู้เรียนทำได้หลายแนวทางต่าง ๆ กันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และความสนใจของผู้เรียนดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. มอบหมายงานให้ทำ งานที่มอบให้ทำต้องมีความหมายมีความสำคัญ มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร เนื้อหาวิชา และชีวิตจริงของผู้เรียน ผู้เรียนต้องใช้ความรู้หลายด้านในการปฏิบัติงานที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการทำงานและการใช้ความคิดอย่างลึกซึ้ง
2. การกำหนดชิ้นงาน หรืออุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ให้ผู้เรียนวิเคราะห์องค์ประกอบและกระบวนการทำงานและเสนอแนวทางเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น
3. กำหนดตัวอย่างชิ้นงานให้แล้วให้ผู้เรียนศึกษาชิ้นงานนั้นและสร้างชิ้นงานที่มีลักษณะของการทำงานได้เหมือนหรือดีกว่าเดิม
4. สร้างสถานการณ์จำลองที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน โดยกำหนดสถานการณ์แล้วให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา

การประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้แฟ้มผลงาน (Portfolio Assessment)

แฟ้มผลงาน คืออะไรเมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ทั้งในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ก็จะมีผลงานที่ได้จากการทำกิจกรรมเหล่านั้นปรากฏอยู่เสมอ ซึ่งสามารถจำแนกผลงานออกตามกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. การฟังบรรยาย เมื่อผู้เรียนฟังการบรรยายก็จะมีสมุดจดคำบรรยาย ซึ่งอาจอยู่ในรูปของบันทึกอย่างละเอียดหรือบันทึกแบบย่อ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของความชอบและความเคยชินของผู้เรียนในการบันทึกคำบรรยาย
2. การทำการทดลอง ผลงานของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการทดลองอาจประกอบด้วยแผนการทดลองทั้งในรูปของบันทึกอย่างเป็นทางการหรือบันทึกอย่างย่อ การบันทึกวิธีการทดลอง

ผลการทดลองและปัญหาที่พบขณะทำการทดลอง การแปรผล สรุปผลและอภิปรายผลการทดลอง และผลงานสุดท้ายที่เกี่ยวข้องกับการทดลองคือการรายงานผลการทดลองที่ผู้เรียนอาจทำเป็นกลุ่มหรือเดี่ยวก็ได้

3. การอภิปราย ผลงานของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการอภิปราย คือ วางหัวข้อและข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการอภิปรายผลที่ได้จากการอภิปรายรวมทั้งข้อสรุปต่าง ๆ

4. การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม จัดเป็นผลงานที่สำคัญประการหนึ่งของผู้เรียนที่เกิดจากการได้รับมอบหมายจากครูผู้สอนให้ไปค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อหรือประเด็นที่กำลังศึกษา ผลงานที่ได้จากการค้นคว้าเพิ่มเติมอาจอยู่ในรูปของรายงาน การทำวิจัยเชิงเอกสารหรือบันทึกประเด็นสำคัญซึ่งอาจนำมาใช้ประกอบการอภิปรายในชั่วโมงเรียนก็ได้

5. การศึกษานอกสถานที่ การศึกษานอกสถานที่จัดเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงกับเรื่องที่กำลังศึกษา ผลงานที่ได้ อาจประกอบด้วย การบันทึกการสังเกต การตอบคำถามหรือปัญหาจากใบงาน การเขียนรายงานสิ่งที่ค้นพบ

6. การบันทึกรายวัน เป็นผลงานประการหนึ่งของผู้เรียนที่อยู่นอกเหนือจากผลงาน ที่แสดงถึงการเรียนรู้โดยตรง แต่จะช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้ประเมิน ได้เข้าใจในประเด็นหรือสิ่งที่ผู้เรียนนึกคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ด้วย

นอกจากกิจกรรมที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งผู้เรียนสามารถแสดงออกถึงความสามารถอื่น ๆ อีกด้วยเช่น การสื่อสาร ผลงานเหล่านี้ถ้าได้รับการเก็บรวบรวมอย่างมีระบบด้วยตัวผู้เรียนเองตามช่วงเวลาทั้งก่อนและหลังทำกิจกรรมเหล่านี้ โดยได้รับคำแนะนำจากครูผู้สอนและผู้เรียนฝึกทำงานเคยชินแล้ว จะถือเป็นผลงานที่สำคัญยิ่งที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ในกลุ่มวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนต่อไป

กล่าวโดยสรุป สาระเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลประกอบด้วยแนวทางการวัดผลและประเมินผล จุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล การวัดและประเมินผลจากสภาพจริง การวัดและประเมินผลด้านความสามารถ (Performance Assessment) การประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้แฟ้มผลงาน (Portfolio Assessment) วิธีการประเมินผลดังกล่าวสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง เรื่องการเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

นางกัลยาณี มั่งคั่ง (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านกอกหวาน ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์จำลองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รวม 8 เรื่อง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 22.82 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.52 คิดเป็นร้อยละ 76.05 และคะแนนจากการประเมินหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 33.82 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.17 คิดเป็นร้อยละ 83.30 ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์จำลองมีประสิทธิภาพเท่ากับ $76.05/83.30$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7203 แสดงว่าหลังการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์จำลองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นักเรียนมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 72.03 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาทักษะการพูด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน คะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 43.00 แสดงว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์จำลองหลังการเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการพูดโดยใช้สถานการณ์จำลอง มีคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนสอบวัดผลหลังเรียนและคะแนนสอบวัดผลหลังเรียนไปแล้ว 4 สัปดาห์มีค่าไม่แตกต่างกัน แสดงว่านักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการพูดโดยใช้สถานการณ์จำลองมีความคงทนในการเรียนรู้

นางสาวสิริยากร สิริอำไพพงศ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของพนักงานผู้ช่วยดูแลผู้ป่วย โรงเรียนฝึกพนักงานโรงพยาบาลกล้วยน้ำไท ผลการวิจัย พบว่า (1) หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง พนักงานผู้ช่วยดูแลผู้ป่วยในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนได้รับการใช้สถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ภายหลังจากทดลองพนักงานผู้ช่วยดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่าพนักงานผู้ช่วยดูแลผู้ป่วยที่ทำกิจกรรมตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผกา มาศ วัฒนกะวรรณ และจินตนา ทองเพชร (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้สถานการณ์จำลองต่อความสามารถในการปฏิบัติการช่วยเหลือ ณ จุดเกิดเหตุของผู้เข้ารับการอบรมเวชกรฉุกเฉินขั้นพื้นฐาน วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลผู้ป่วย ณ จุดเกิดเหตุ ของผู้เข้ารับการอบรม หลักสูตรเวชกรฉุกเฉินขั้นพื้นฐานทุกด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะการออกปฏิบัติการ ณ จุดเกิดเหตุ ของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรเวชกรฉุกเฉินขั้นพื้นฐาน โดยใช้สถานการณ์จำลองอยู่ในระดับดี 3) ความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมหลักสูตรเวชกรฉุกเฉินขั้นพื้นฐานต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก 4) ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรเวชกรฉุกเฉินขั้นพื้นฐานหลังได้รับการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีเจตคติต่อการปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินในระดับมาก

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สถานการณ์จำลองส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ดังนั้น ในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ด้านความรู้ ความสามารถ ที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะและเกิดความคงทนในความรู้ ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดดังกล่าว มาใช้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน เรื่อง การเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี ของนักศึกษาสาขาการบริหารธุรกิจ(การบัญชี) ชั้นปีที่4 ปีการศึกษา 2552 ภาคที่1 โดยคาดหวังว่าการวิจัยครั้งนี้จะทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีความคงทนในความรู้ที่สูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง“การเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี” นักศึกษาสาขาการบัญชี (วิชาเอกการบัญชี)หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร การศึกษาครั้งนี้มีวิธีดำเนินการ ที่จะได้กล่าวถึงตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
5. รูปแบบการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป้าหมาย คือ นักศึกษาสาขาการบัญชี (วิชาเอกการบัญชี)หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 2 หมู่เรียน รวม 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษสาขาการบัญชี (วิชาเอกการบัญชี)หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 1 หมู่เรียน 27 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) ทั้งนี้เพราะคำนึงถึงเวลาในการจัดการเรียน การสอน และความพร้อมของผู้เรียนเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนตามปกติที่มีอยู่ตามตารางสอน และกลุ่มตัวอย่างนี้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำแนกตามลักษณะของการใช้ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง เอกสารรายการคำที่เกิดขึ้นจริงทางธุรกิจ จำนวน 2 เดือน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง ซึ่งดำเนินการสร้าง ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ของสาขาการบัญชี(วิชาเอกการบัญชี) ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2549
 - 1.2 วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สถานการณ์จำลอง หน้าที่ผู้ทำบัญชีโดยสร้างเอกสารรายการค้าที่เกิดขึ้นจริงทางธุรกิจ จำนวน 2 เดือนใช้เวลา 12 ชั่วโมง โครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- สารระสำคัญ
- ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- จุดประสงค์การเรียนรู้
- สารการเรียนรู้
- กิจกรรมการเรียนรู้
- แหล่งเรียนรู้และสื่อ
- การวัดผลประเมินผล

2. ชุดเอกสารรายการค้าทางธุรกิจ ที่ใช้กับกิจกรรมการสร้างสถานการณ์จำลอง เรื่องบทบาทหน้าที่ผู้ทำบัญชีประกอบด้วย

- 2.1 ใบกำกับภาษีซื้อ
- 2.2 ใบกำกับภาษีขาย
- 2.3 ใบส่งของ
- 2.4 บิลเงินสด
- 2.5 ใบรับของ
- 2.6 ใบเสร็จรับเงิน
- 2.7 แบบรายงานต่างๆ

การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ใช้เวลา 12 ชั่วโมง โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. การจัดทำรายงานภาษีซื้อ รายงานภาษีขายและจัดทำแบบ ภ.พ. 30
 2. การจัดทำรายงานภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย
 3. การจัดทำรายงานทางการเงิน
3. ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง

3.1 ขั้นเตรียม

ผู้สอนเตรียมสถานการณ์จำลองที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการ ทำความเข้าใจและทดลองฝึกเพื่อทวนสอบความเป็นไปได้ในการใช้สถานการณ์นั้นๆ และป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในขณะเล่น เตรียมอุปกรณ์ สื่อ สถานที่ให้เหมาะสม

3.2 ขั้นสอน

3.2.1 ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์จำลอง บทบาท ข้อมูลและกติกาการเล่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างเป็นลำดับ ขั้นตอน รวมทั้งบอกจุดประสงค์ในการเล่นในครั้งนั้น

3.2.2 เลือกบทบาท ผู้เรียนเลือกบทบาทที่จะเล่น หรืออาจเป็นผู้สอนกำหนดให้ตามความเหมาะสม

3.2.3 เล่นตามกติกาทั้งหมด ผู้เล่นตามกติกาที่กำหนดไว้ในสถานการณ์จำลอง โดยผู้สอนต้องคอยสังเกตใกล้ชิดและคอยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะเล่น

3.2.4 อภิปรายร่วมกัน โดยผู้สอนกับผู้เรียนอภิปรายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลสถานการณ์ กติกา วิธีการเล่น พฤติกรรมการเล่น และผลการเล่น ว่าเป็นอย่างไร มีสิ่งใดที่ส่งผลต่อสถานการณ์นั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

3.4 ขั้นสรุป

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม ว่าได้เรียนรู้อะไรบ้างจากสถานการณ์จำลองนั้น สร้างแบบประเมิน ประกอบด้วย ใบงานและแบบฝึกหัด แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

4. วิเคราะห์ผลคะแนนแบบทดสอบ ก่อนและหลังการสอน โดยการใช้สถานการณ์จำลอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา ให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า และนิยามศัพท์เฉพาะ

2. สร้างโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3. นำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

4. นำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง ไปปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาการบัญชีชั้นปีที่4 หลักสูตร2 ปีต่อเนื่องซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง

5. ก่อนการทดลอง ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบแบบอัตนัย โดยกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัดเป็น 5 ด้าน คือ ด้านความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้วิเคราะห์และการประเมินค่า ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนแล้วนำคะแนนที่ได้บันทึกไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

6. ขึ้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

6.1 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างตาม โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง เป็นเวลา 2 วัน จำนวน 12 ชั่วโมง

6.2 หลังการทดลอง ผู้วิจัยให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบชุดเดิม และตรวจให้คะแนนแล้วนำคะแนนที่ได้บันทึกไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

6.3. ผู้วิจัยนำคะแนนที่บันทึกไว้ทั้งคะแนนก่อนการทดลองและคะแนนหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลอง

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการแก้ปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

2.1. การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างคะแนนก่อนการเรียนและหลังการเรียนภายในกลุ่มโดยการทดลองค่าที (t-test) แบบ Dependent โดยใช้สูตรดังนี้ (พิสนุ พงศ์ศรี, 2549 : 174)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ		
t	คือ	การทดลองความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
D	คือ	ความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลัง
$\sum D$	คือ	ผลรวมของผลต่างของคะแนนหลังการเรียนกับก่อนการเรียน
$\sum D^2$	คือ	ผลรวมของผลต่างยกกำลังสองของคะแนนหลังการเรียนกับก่อนการเรียน
n	คือ	จำนวนตัวอย่างประชากร

5. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการศึกษาค้างนี้ เป็นการศึกษาค้างทดลอง โดยมีรูปแบบค้างนี้ (ประภาพรรณ เล็งวงศ์. 2550 : 28)กลุ่มทดลองกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง(The single group Pretest-Posttest Design)

	รูปแบบ		<table border="1"><tr><td>$O_1 \times O_2$</td></tr></table>	$O_1 \times O_2$
$O_1 \times O_2$				
เมื่อ	X	คือ	การจัดการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมที่สร้างขึ้น	
	O_1	คือ	ผลการทดสอบก่อนเรียน	
	O_2	คือ	ผลการทดสอบหลังเรียน	

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นเครื่องมือใช้วัดเพื่อศึกษาเปรียบเทียบวิเคราะห์ถึงผลการเปลี่ยนแปลง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลอง และการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N แทน จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum D$ แทน ผลรวมของคะแนนความแตกต่างจากการทดสอบและหลังการทดลอง

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความแตกต่างจากการทดสอบก่อนและหลังการทดสอบ

แต่ละตัวยกกำลังสอง

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้ ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้วิธีการสอนโดยสถานการณ์จำลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนทดลอง	27	9.85	5.19			
				-221	2,037	-14.36**
หลังทดลอง	27	18.03	4.38			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่า ภายหลังการทดลอง นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังการได้รับการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรเป้าหมาย คือ นักศึกษาสาขาการบริหารธุรกิจ (วิชาเอกการบัญชี)หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 2 หมู่เรียน รวม 60 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นนักศึกษาสาขาการบริหารธุรกิจ (วิชาเอกการบัญชี)หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 1 หมู่เรียน 27 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) ทั้งนี้เพราะคำนึงถึงเวลาในการจัดการเรียน การสอน และความพร้อมของผู้เรียนเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนตามปกติที่มีอยู่ตามตารางสอน และกลุ่มตัวอย่างนี้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดได้

3. สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเรื่อง การเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี ในปีการศึกษา 2552 ภาคที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ก่อนการทดลอง ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบอัตโนมัติโดยกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัดเป็น 5 ด้าน คือ ด้านความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้วิเคราะห์และการประเมินค่า ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนแล้วนำคะแนนที่ได้บันทึกไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2. ขั้นตอนทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างตามโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองเป็นเวลา 2 วัน จำนวน 12 ชั่วโมง ระหว่างวันศุกร์ที่ 28 สิงหาคม และวันศุกร์ที่ 11 กันยายน

3. หลังการทดลอง ผู้วิจัยให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบชุดเดิม ผู้วิจัยให้คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้บันทึกไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

4. ผู้วิจัยนำคะแนนที่บันทึกไว้ทั้งคะแนนก่อนการทดลองและคะแนนหลังการทดลองมา วิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนทดลองและหลังทดลองเมื่อได้รับความรู้ โดยใช้สถานการณ์จำลอง โดยใช้ t-test

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง หลังการใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้น ภายหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังการ ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเรื่อง การเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี ของนักศึกษาสาขาการบริหารธุรกิจ(วิชาเอกการบัญชี) ภาคปกติ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนคร ชั้นปีที่4 ปีการศึกษา 1/2552 ปรากฏผลดังนี้

1. นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลองอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน แสดงว่าการใช้สถานการณ์จำลองสามารถ พัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการเรียน ได้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะสถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรม ที่นักศึกษาจะได้เผชิญปัญหาที่เสมือนเกิดขึ้นจริง นักศึกษาต้องใช้กระบวนการคิดและหาวิธีการ แก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยนักศึกษาได้เรียนตามขั้นตอน คือได้เรียนเรื่องที่กำหนดขอบเขตเนื้อหาไว้ และแสดงตามบทบาท จากนั้นวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้รับแล้วอภิปรายสรุปผลที่ได้รับมอบหมายจาก การแสดงบทบาท ซึ่งทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจและต้องการที่จะเสาะแสวงหาความรู้ ซึ่ง สอดคล้องกับทฤษฎีของแจมมณี(2552 : 373) ที่กล่าวว่าวิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีสอน ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่มีความสัมพันธ์ซับซ้อนได้อย่างเข้าใจ เกิดความเข้าใจ เนื่องจากได้มี ประสบการณ์ที่เห็นประจักษ์ชัดด้วยตนเองผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงมาก ผู้เรียนได้เรียนอย่าง สนุกสนาน การเรียนรู้มีความหมายต่อตัวผู้เรียน และเป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะ กระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กระบวนการสื่อสาร กระบวนการตัดสินใจ กระบวนการแก้ปัญหา และกระบวนการคิด เป็นต้น

จากการสังเกตของผู้วิจัยในขณะที่ทำการทดลอง พบว่า นักศึกษามีความกระตือรือร้น สนใจ และให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอนแม้ในการทดลองครั้งแรก ๆ นักศึกษาอาจมีความ ประหม่า เนื่องจากนักศึกษาไม่เคยได้รับประสบการณ์ตรง ไม่สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีมาบูรณา

การได้ จึงเป็นเรื่องค่อนข้างยากสำหรับนักศึกษา ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความเครียด แต่เมื่อได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และมีเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น ในที่สุดนักศึกษาเกิดความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการได้รับกิจกรรมดังกล่าวว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานได้จริง และมีความประสงค์ให้ทางผู้สอนเพิ่มระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มทักษะให้กับตัวนักศึกษามากยิ่งขึ้น และมีความกระตือรือร้นที่จะร่วมอภิปราย ทำให้การดำเนินกิจกรรมดำเนินไปได้ด้วยดี

ดังนั้นการใช้สถานการณ์จำลอง ช่วยพัฒนาความสามารถในด้านการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการใช้สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนของนักศึกษาได้อย่างดี เนื่องจากการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองนั้นช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้ และปฏิบัติในสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และนำความรู้จากทฤษฎีมาเชื่อมโยงและบูรณาการในการทำงานได้อย่างเหมาะสม

1.2 ผู้ดำเนินการใช้สถานการณ์จำลอง ควรได้รับการฝึกจนเกิดทักษะ และความชำนาญก่อนที่จะนำเทคนิคไปใช้

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ว่าสามารถพัฒนาความสามารถในด้านการเรียนหรือไม่ เช่น วิธีการสอนแบบโครงงาน วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง วิธีสอนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาผลการใช้สถานการณ์จำลองกับนักศึกษาระดับชั้นอื่น ๆ และสาขาอื่นๆ ที่ศึกษาในรายวิชาการภาววิทยาธุรกิจ

2.3 ควรทดลองใช้สถานการณ์จำลอง ในด้านอื่น ๆ ที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน เช่น คุณธรรมจริยธรรม หรือจรรยาบรรณในวิชาชีพที่นักศึกษาสาขาบัญชีพึงปฏิบัติ ความมีวินัยในตนเอง เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กัลยาณี มั่งคั่ง.(2551).รายงานการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูด
ภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ศรีสะเกษ:
โรงเรียนบ้านกอกหวาน.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. (2547). แนวคิดสำหรับประชาชนกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.
กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.)
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน นายกรัฐมนตรี.(2545). พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ.2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2545 กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
ชุตินา พงศ์วินทร์ และจรินทร์ วินทะไชย์.(2549).การวิเคราะห์ผู้เรียน.เอกสารอัดสำเนา.
- จันทนา อุดม.(2551).การบัญชีภาษีอากร.เอกสารประกอบการสอน.คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ทิสนา แหมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย,สมาคม.(2542).แม่บทการบัญชี.กรุงเทพฯ.
ประภาพรรณ เส็งวงศ์.(2551).การพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน.
พิมพ์ครั้งที่2.กรุงเทพฯ.ภาพพิมพ์.
- พิสนุ ฟองศรี.(2550). วิจัยชั้นเรียน:หลักการและเทคนิคปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่๑. กรุงเทพฯ : พรอพ
เพอร์ตีพรินท์.
- รุ่ง แก้วแดง(2540).ปฏิวัติการศึกษาไทย.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- วิชาการ.กรม กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). แนวทางการวัดและการประเมินผลการเรียน.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สุเทพ พงษ์พิทักษ์.2541. การวางแผนภาษีอากร. กรุงเทพฯ : สุขุมและบุตร.
-----2545. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย. กรุงเทพฯ : บริษัทสุขุมและบุตร จำกัด.
- สาตี ศิลปธรรม.(2550).รายงานผลการวิจัยและพัฒนา เรื่อง การพัฒนาความรู้ความสามารถใน
การปฏิบัติงานของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับสรุป).กรุงเทพฯ:
พิมพ์ดีการพิมพ์
- สิริยากร สิริอำไพพงศ์.(2547).ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการพัฒนาความสามารถใน
การคิดแก้ปัญหาของพนักงานผู้ช่วยดูแลผู้ป่วย โรงเรียนฝึกพนักงาน โรงพยาบาลกล้วยน้ำไท.

ภาคผนวก

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ชื่อเรื่อง	ปฐมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	ปฐมนิเทศ
เวลา	2 ชั่วโมง
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none">1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูกับนักศึกษา2. เพื่อให้ นักศึกษาทราบวัตถุประสงค์และวิธีการของ การใช้สถานการณ์จำลอง3. เพื่อให้ นักศึกษาทราบความหมายและลักษณะของความสามารถในการแก้ปัญหา
สื่อและอุปกรณ์	<ol style="list-style-type: none">1. เอกสารประกอบการบรรยาย
กิจกรรมการใช้สถานการณ์จำลอง	<ol style="list-style-type: none">1. แนะนำตนเอง แล้วให้นักศึกษาแนะนำตนเอง2. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์และรูปแบบของสถานการณ์จำลอง วิธีการดำเนินงาน บทบาทของนักศึกษา วัน เวลา และสถานที่ ในการร่วมกิจกรรมให้นักศึกษาเข้าใจ3. ผู้วิจัยอธิบายถึงความหมายและลักษณะของความสามารถในการแก้ปัญหาแล้วให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัยเพื่อให้เข้าใจร่วมกัน4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป
การประเมินผล	<ol style="list-style-type: none">1. สังเกตจากพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา2. ผลการสรุปถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมของนักศึกษา

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ชื่อเรื่อง	ความสามารถในการแก้ปัญหาเมื่อเจอเหตุการณ์ในสถานการณ์จำลอง
ชื่อกิจกรรม	เราต้องทำให้ได้
เวลา	11 ชั่วโมง
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ นักศึกษาสามารถนำความรู้จากทฤษฎีมาบูรณาการกับการปฏิบัติงานจริง
สื่อและอุปกรณ์	1. เอกสารรายการคำที่เกิดขึ้นจริง จำนวน 2 เดือน 2. โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี

กิจกรรมการใช้สถานการณ์จำลอง

1. ขึ้นเตรียมการ
 - 1.1 ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาได้รู้ เกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง เรื่องบทบาทหน้าที่หน้าที่ของผู้ปฏิบัติทางด้านบัญชี ทบทวนความรู้เรื่อง การบัญชีภาษีหัก ณ ที่จ่าย และการบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม
 - 1.2 จากนั้นนักศึกษาและผู้วิจัยช่วยกันสรุปบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี
 2. ขึ้นดำเนินกิจกรรม
 - 2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์จำลอง เอกสารรายการค้าทางธุรกิจให้กับนักศึกษาเพื่อทำความเข้าใจและทำการวิเคราะห์เอกสารรายการค้าก่อนลงมือทำ
 - 2.2 ให้นักศึกษาแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลอง เรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้ทำบัญชี ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้
 3. ขึ้นวิเคราะห์และอภิปรายผล
 - 3.1 ผู้วิจัยให้นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมแสดงความรู้สึกต่อเรื่องราวและบทบาทที่ตนได้รับ
 - 3.2 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักศึกษาแต่ละคนช่วยกันคิดวิเคราะห์ และจัดทำสรุปชิ้นงานที่ตนได้รับมอบหมายพร้อมนำเสนอผลงานที่เกิดจากการแก้ปัญหา
 4. ขึ้นสรุป
 - 4.1 ให้นักศึกษาช่วยกันสรุปข้อคิด ประโยชน์ และปัญหาที่ได้จากสถานการณ์จำลอง
 - 4.2 ผู้วิจัยสรุปและให้แนวคิดแก่นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม
- การประเมินผล**
1. สังเกตจากพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น
 2. รายงานทางการเงิน และรายงานทางภาษีอากร ที่นักศึกษาได้จัดทำ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. บริษัท ร่ำรวย จำกัด เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มประกอบธุรกิจซื้อและจำหน่ายสินค้าประเภทเดียว บริษัทได้ยื่นขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อ 29 ธันวาคม 2551 ซึ่งเป็นวันที่เจ้าพนักงานสรรพากรรับแบบ ภ.พ.01 และบริษัทได้รับใบจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.20) เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2552 อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มรวมภาษีท้องถิ่น ที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้า / บริการ เท่ากับ 7% รายการค้าที่เกิดขึ้นในเดือนมกราคม 2552 และรายการยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) มีดังต่อไปนี้

- มกราคม
- 1 มีสินค้าเหลือยกมา 1,000 หน่วย ราคาหน่วยละ 20 บาท
 - 3 ซื้อสินค้าจากบริษัท สุข จำกัด ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นเงินเชื่อ จำนวน 2,000 บาท ราคาหน่วยละ 25 บาท (ไม่รวม VAT)
 - 5 จ่ายเงินสดเป็นค่ารับรองรวมภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นเงิน 5,000 บาท
 - 7 จ่ายค่าสินค้าที่ซื้อเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2552
 - 8 จ่ายเงินสดเป็นค่าเช่าสำนักงานจำนวน 5,000 บาท
 - 10 เขียนเช็คส่งจ่ายค่าอุปกรณ์ สำนักงานและค่าภาษีมูลค่าเพิ่มให้ บริษัท ปลาทอง จำกัด 74,900 บาท
 - 13 รวบรวมยอดขายสินค้าหน้าร้านตลอดวัน จำนวน 1,000 หน่วย ได้เงินรวมทั้งสิ้น 66,000 บาท จึงออกใบกำกับภาษี 1 ฉบับ เพื่อเป็นหลักฐานการบันทึกบัญชีและรายงานที่เกี่ยวข้อง
 - 15 ออกใบกำกับสินค้า สำหรับการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้ นาย พรศักดิ์ จำนวน 80 หน่วย และขายเงินสด 100 หน่วย สินค้าราคาหน่วยละ 60 บาท (ไม่รวม VAT)
 - 18 ส่งคืนสินค้าที่ซื้อมาเมื่อวันที่ 3 มกราคม จำนวน 50 หน่วย และได้รับเงินสดจากบริษัท สุข จำกัด ครบถ้วนแล้ว
 - 20 รับคืนสินค้าที่ขายเมื่อ วันที่ 30 ธันวาคม 2551 จำนวน 100 หน่วย ราคาหน่วยละ 50 บาท (ไม่รวม VAT) จาก นางวนเพ็ญ ซึ่งได้จ่ายเงินให้ลูกค้าไปเรียบร้อยแล้ว

- ให้ทำ
1. บันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นในสมุดรายวันทั่วไป (8 คะแนน)
 2. บันทึกรายการในรายงานภาษีซื้อ รายงานภาษีขาย รายงานสินค้าและวัตถุดิบ (7 คะแนน)

2. บริษัทสินพนา จำกัดมีทั้งรายการถูกหัก ภาษี ณ ที่จ่าย และได้หักภาษี ณ ที่จ่ายระหว่างเดือน ดังนี้

- มกราคม 3 จ่ายค่านายหน้าขายสินค้าให้แก่พนักงานขาย 2 รายดังนี้
นายสมพร 50,000 บาท และ นางสาว สมศรี 35,000 บาท
- 5 จ่ายค่าสอบบัญชีให้นาย พีระ ประกอบผล เป็นเงิน 27,000 บาท
- 9 จ่ายค่าเช่าอาคารสำนักงานให้บริษัท L.P.N จำกัด เป็นเงิน 20,000 บาท
- 10 มอบเงินรางวัลให้ นาย สมบูรณ์ เป็นเงินสด จำนวน 30,000 บาท ซึ่งเป็นผู้โชค
ดี จากการส่งชิ้นส่วนชิงโชค(5%)
- 13 ได้รับเงินค่ารับจ้างทำความสะอาด 25,000 บาทโดยผู้ว่าจ้างขอหักภาษี ณ ที่จ่าย
จากจำนวนเงินดังกล่าวพร้อมออกหนังสือรับรองหักภาษี ณ ที่จ่าย
- 15 จ่ายเช็คจำนวน 20,000 บาท ให้โรงงานผลิต แก้วไทย เป็นค่าจ้างทำแก้ว 200
โหล ที่ติดชื่อ และ โลโก้ ของบริษัท เพื่อไว้ใช้ในบริษัทและเป็นของขวัญ
แจกให้ผู้มาร่วมงานในวันเปิดสาขาใหม่
- 17 จ่ายค่าขนส่งสินค้าให้กับบริษัท พรพนาขนส่ง จำกัด ซึ่งเป็นผู้ประกอบการ
ขนส่งสินค้า 5,000
- 19 จ่ายเงินให้กับนิตยสรุ่สร้างคู่สมเป็นค่าพื้นที่โฆษณาสินค้า เป็นจำนวนเงิน
50,000 บาท (2%)
- 22 จ่ายเงินเดือน นาย สัตยชัย เดือนละ 30,000 บาท และให้ค่าเช่าบ้านอีกเดือนละ
5,000 บาท นาย สัตยชัย แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิลดหย่อนไว้ดังนี้
1. เลี้ยงดูมารดา อายุ 62 ปี ไม่มีรายได้
 2. จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตปีละ 25,000 บาท
 3. บริจาคให้กับสภาอากาศไทย 2,000 บาท

- ให้ทำ 1. บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป (8 คะแนน)
2. บัญชีพิเศษแสดงการหัก ภาษี ณ ที่จ่ายและการนำส่งภาษี (7 คะแนน)

คะแนนทดสอบก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง

ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อนการใช้ สถานการณ์จำลอง X^1	คะแนนทดสอบหลังการ ใช้สถานการณ์จำลอง X^2	$D = X^1 - X^2$	D^2
1	7	19	-12	144
2	5	12	-7	49
3	17	24	-7	49
4	5	11	-6	36
5	11	19	-8	64
6	15	22	-7	49
7	10	19	-9	81
8	13	20	-7	49
9	19	22	-3	9
10	6	13	-7	49
11	10	19	-9	81
12	12	19	-7	49
13	10	18	-8	64
14	14	20	-6	36
15	9	22	-13	169
16	3	14	-11	121
17	10	22	-12	144
18	5	20	-15	225
19	7	13	-6	36
20	7	17	-10	100
21	23	27	-4	16
22	19	23	-4	16
23	4	12	-8	64
24	4	10	-6	36
25	7	18	-11	121
26	7	13	-6	36
27	7	19	-12	144

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
บทบาทของครูในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ที่ดี	5
วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)	8
ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย การบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม	11
หลักการ/ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
บทที่3 วิธีดำเนินการศึกษา	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63
รูปแบบการวิจัย	64
บทที่4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	66

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ขอบเขตของการวิจัย	66
สมมติฐานของการวิจัย	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
วิธีดำเนินการทดลอง	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	67
สรุปผลการวิจัย	67
อภิปรายผล	67
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	70

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	สรุปภาษีเงินได้หักภาษี ณ ที่จ่ายตามมาตรา 3 เศรษฐ แห่งประมวลรัษฎากร	12
4.1	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาด้าน การเรียนของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง	65

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ตัวอย่างใบกำกับภาษีแบบสมบูรณ์	36
2.2	ตัวอย่างใบกำกับภาษีอย่างย่อ	37